

bservant

Jaargang 13, 15 oktober 1992

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • adres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

Inhoud

Meer dan de helft van de studenten die zich voor dure studies als medicijnen, tandheelkunde en diergeneeskunde lieten inschrijven, moeten naar een andere studie uitzien omdat de dobbelsteen de verkeerde kant uit rolde.

Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Nederlandse studenten, die worden uitgeloot, hebben ontdekt dat zij in België wél aan de slag kunnen. In Antwerpen zijn de Nederlanders in het eerste jaar geneeskunde verre in de meerderheid. Leuven en Gent zien met lede ogen aan dat ook daar de toeloop uit Nederland met sprongen stijgt. De druk op de Vlaamse regering om eindelijk een numerus clausus in te stellen neemt met de dag toe, zeker nu de minister van Sociale Zaken aandringt op beperking van het aantal artsen. Zie pagina 5 en 6. Op de volgende pagina's opnieuw aandacht voor de kwaliteitszorg in het onderwijs. De doorsnee-jurist blijkt niet zo'n behoefte aan statistiekjes te hebben en de gezondheidswetenschappers weten ondanks 6.000 formulieren per jaar nog lang niet alles over het verloop van hun onderwijs. Alleen economiestudenten blijken uit zichzelf kwaliteitsbewust te denken.

Ritzen 'stoort zich ernstig' aan chaos

Groningen moet fout met beurzen herstellen

Alle 16000 studenten die eind september hoorden dat ze geen recht meer op een beurs hadden, blijven hem voorlopig toch ontvangen. Zo heeft de Informatiseringsbank - in opdracht van een 'ernstig verstoorde' minister Ritzen - een eind gemaakt aan de chaos die tot tweemaal toe ontstond door gebruik van vervuilde informatiebestanden. Men gaat het nu allemaal rustig met de hand uitzoeken.

Vorige week had de Informatiseringsbank al aan 14000 studenten een excuusbrief gestuurd. De overige 1935 hoorden dat ze volgens een handmatige controle écht geen recht meer hadden op een beurs hadden. Maar opnieuw bleek er iets misgegaan en regende het telefoontjes bij de Steunpunten. Tenslotte bemoeide ook de minister zich ermee. Volgens een woordvoerder had de ontstane chaos hem 'ernstig gestoord'. Groningen kreeg opdracht, alle 16000 studenten opnieuw een brief te sturen die alle onrust wegnam. Ze blijven voorlopig hun geld krijgen. In december wil de IB definitief melden of hun beurs ophoudt. Wel wordt studenten die nu door hun tijd heen zijn, vriendelijk verzocht dit zelf te melden. Wat ze vanaf 1 oktober teveel krijgen moeten ze anders toch over enkele maanden terugbetalen, is de redenatie. Wat in Groningen begon als een slimme actie om efficiënt de wet uit te voeren, moet intussen aardig in de papieren gaan lopen. Bij de eerste poging om fouten recht te zetten ging het al om zestienduizend handmatige controles en tweeduizend expresbrieven. Deze week volgden

ijlbrieven naar alle 16000 studenten. Bovendien worden de komende tijd de gegevens van al deze studenten opnieuw handmatig gecheckt. Hoeveel werk dat ongeveer kost, kan een woordvoerder van de Informatiseringsbank niet zeggen. "Het wordt allemaal nog eens in alle rust met de hand nagelopen. Zonodig worden gegevens telefonisch gecheckt met de onderwijsinstellingen." Stel dat dit een halve minuut per student kost, dan leert een simpel rekensommetje dat die operatie alleen de IB al vijf mensjaren werk oplevert. Wat er precies fout ging, is men in Groningen nog aan het uitzoeken. In gegevensbestanden van de IB en de onderwijsinstellingen moeten fouten zitten; de komende tijd zal het erom gaan hoe die fouten te vinden en te corrigeren. Vast staat in elk geval dat er ook volgend jaar rond 1 oktober weer een 'check' op verbruikte inschrijvingsduur komt - of het nu geautomatiseerd of handmatig is. De woordvoerder: "We moeten nu eenmaal de wet uitvoeren".

HOP, Frank Steenkamp

Studeren in Antwerpen. Van de 277 eerstejaars aan de medische faculteit komen er liefst 170 uit Nederland. In andere steden beproeven nog eens enkele honderden uitgelote medici in spe het geluk, dat ze bij de loting in Nederland misten. Toch is ook daar hun kans om te slagen gering. De studieresultaten zijn slecht, want studeren in België is iets anders dan studeren in Nederland. (foto Nelis Tutkey)

Registratie van studiepunten groot probleem

Ritzen belooft soepele invoering tempobeurs

De invoering van de tempobeurs in 1994 zal tot "de nodige technische problemen" leiden. Toch garandeert minister Ritzen dat studenten daar niet het slachtoffer van zullen worden. Ook zal de beurs studenten volgens hem niet afschrikken om aan een zware studie te beginnen.

Die toezeggingen deed minister Ritzen afgelopen maandag aan universiteiten, hogescholen en studenten. Aanleiding voor de eerste opmerking was de vrees dat de administratie van studiepunten zowel voor de instellingen als de Informatiseringsbank in 1994 een onmogelijke opdracht zal zijn. De recente blunders van de bank rond de controle op inschrijvingsduur vormen daar volgens de drie verontruste partijen nog eens het bewijs van. De Informatiseringsbank kampt met nogal wat problemen, erkende Ritzen. Technisch zal de tempobeurs ook in 1994 nog een lastige opgave vormen, maar de minister verzekerde dat de studenten daar niet de dupe van zullen zijn. Een chaos als bij de invoering van het beurzenstelsel onder minister Deetman zal volgens de minister uitblijven. De Informatiseringsbank moet overigens zelf nog onderzoeken of zij tot de administratie van de tempobeurs in staat is. Ritzen is bereid de uitvoering van de tempobeurs waar mogelijk te versoepelen.

Binnenkort wil hij dat met studenten er instellingen bespreken. Zo hoeven studenten die zich voor 1 januari uitschrijven hun beurs volgens het wetsvoorstel Studie voortgang niet terug te betalen. De Onderwijsraad merkte onlangs in zijn advies aan de minister op dat 1 maart een meer realistische datum is. Een ander probleem betreft vakken die pas na het einde van een studiejaar worden afgerond. Over het tempo dat Ritzen de studenten na het eerste studiejaar wil opleggen, zei de minister dat dit studenten niet zal afschrikken om aan een zware studie te beginnen. Hij verwacht niet dat de tempobeurs acties als 'Kies exact' zal doorkruisen. Ritzen ontkende dat hij reeds heeft bepaald hoeveel studiepunten een student na het eerste jaar moet gaan halen om zijn beurs niet te hoeven terugbetalen. De opbrengsten van de tempobeurs in de begroting noemde hij "een schatting". Volgens de bonden loopt de minister daarmee vooruit op de uitkomsten van twee onderzoeken die de hoogte van de normmede moeten onderbouwen. De studenten leiden uit de geschatte opbrengsten af dat het percentage ongeveer 60 zal bedragen. Een woordvoerder van de minister ontkent dat. "Er bestaat geen één-op-één relatie. Het percentage zal zowel 40 kunnen worden als 75." De norm zal volgens de woordvoerder niet worden opgeschroefd als de opbrengst van de maatregel tegenvalt. "De tempobeurs is geen nieuwe financiële regelknop."

HOP/Pieter Evelei

Maastrichtse student wil inhoudsdeskundige tutor

Studenten van de Rijksuniversiteit Limburg willen meer herkansingsmogelijkheden, inhoudsdeskundige tutores en betere studiebegeleiding. Dat blijkt uit de enquête die de studentenbelangenvereniging DOPE (Deskundige Ongebonden Pragmatische Eenheid) onder RL-studenten heeft gehouden.

Aanleiding voor de enquête is de vorig jaar november verschenen nota 'Leren te leren' van rector magnificus prof. J. Cohen. Hierin beschrijft Cohen hoe het probleemgestuurd onderwijs in de diverse faculteiten functioneert en waar de knelpunten liggen. Een uitputtende opsomming van de problemen gaf de nota niet, volgens Dope. Studenten waren immers niet naar hun mening gevraagd. Door middel van een enquête die vlak voor de zomer door de studentenbelangenvereniging is gehou-

den, is dit nu wel gebeurd. Vijftienhonderd studenten kregen een enquêteformulier thuisgestuurd, uiteindelijk stuurde 46 procent het terug. De verwerking van de gegevens is met de hulp van de vakgroep onderwijsontwikkeling en onderwijsresearch van de RL gebeurd.

In het eindverslag dat deze week verscheen, presenteert Dope de resultaten. Jammer genoeg ontbreekt een meer uitgebreide interpretatie van de uitkomsten. De deskundigheid van de tutores laat volgens de studenten nog al eens te wensen over. Zij willen worden begeleid door tutores die kennis van zaken hebben. Ook de studiebegeleiding van onder andere studieadviseurs, is volgens de studenten onder de maat. Vooral de eerstejaars gezondheidswetenschappen en de doctoraalstudenten rechten zijn ontevreden. Daarnaast bleek uit de enquête dat de Maastrichtse student meer herkansingsmogelijkheden wil.

De voortgangstoets of overall toets functioneert volgens de studenten geneeskun-

de en de eerstejaars economie naar behoren. Alleen bij gezondheidswetenschappen en in het doctoraal van economie zijn de studenten niet enthousiast (de faculteit rechten kent op dit moment geen VGT). De juristen, gezondheidswetenschappers en eerstejaars economen zijn erg tevreden dat de bloktoetsen nu meetellen in de beoordeling. De medici en economen in de doctoraal fase kijken afgunstig naar hun collega's. Ook zij willen een systeem waarin de bloktoetsen meetellen.

Over een verplichte onderwijsgroep zijn

de studenten van de verschillende faculteiten minder eensgezind. Gezondheidswetenschappers en eerstejaars economie, die allebei een aanwezigheidsplicht van tachtig procent voor de onderwijsgroepen kennen, hebben er geen problemen mee. De juristen die zelf kunnen bepalen of ze naar een onderwijsgroep gaan, vinden dat best en zien weinig in verplichte onderwijsgroepen.

Riki Janssen

VSNU maakt zich boos over bezuinigingen

Hoofdlijnenakkoord gaat van tafel

Ze waren er zo content mee, eind 1990, maar nu kan het bijna in de prullenbak: het hoofdlijnenakkoord. Dat is tenminste de mening van de universiteiten. Minister Ritzen doet verbaasd. Wat hem betreft blijft het akkoord gewoon in stand.

Eind 1990 maakten de minister en de universiteiten een belangrijke afspraak: de minister zou hun tot 1 januari 1994 vrijwaren van nieuwe bezuinigingen, als zij (onder meer) hun best zouden doen om hun onderwijsprogramma's te ontdoen van onnodige hobbels en studenten meer begeleiding te geven. De afspraken werden vastgelegd in het hoofdlijnenakkoord, dat met brede glimlachen werd ondertekend. Dit was een geslaagde deal na het zo pijnlijke tijdperk-Deetman.

Van de vreugde was afgelopen maandag geen spoor meer over bij voorzitter Van Lieshout van de vereniging van universiteiten VSNU. Terwijl de universiteiten hun belofte keurig nakomen, laat de minister het er nu bij zitten, brieste hij tijdens een overleg met Ritzen.

De verklaring voor die boosheid ligt in het feit dat de universiteiten veel meer gaan bezuinigen op de uitkeringen aan ontslagen personeel (wachtgelden) dan zij met Ritzen hadden afgesproken. In 1993 gaat het om 51 miljoen gulden (een verhoging van 8 miljoen), in 1994 om 88 miljoen (33 miljoen extra). Ze zijn ook nog eens aangeslagen voor forse kortingen op het ziekteverzuim. Volgend jaar 37 miljoen, in 1994 al 55 miljoen.

"Ongekend zware ingrepen", vindt Van Lieshout: "Dat was de afspraak niet." Zulke maatregelen zijn volgens het hoofdlijnenakkoord slechts mogelijk als zich "ernstige knelpunten in de Rijksbegroting" zouden voordoen. En die bewoordingen heeft de minister hier niet gebruikt.

Bovendien legt Ritzen de bezuinigingen op zonder dat hij aangeeft waar het geld vandaan moet komen, klaagde Van Lieshout. Ja, hij wil de wachtgeldregeling verscherpen. Als dat lukt, zou er geen probleem zijn. Maar de kans dat de bonden daarmee instemmen is volgens hem zo goed als nul. Minister Dales probeerde het ook al eens te vergeefs. Koppel dat aan de uitspraak van Ritzen dat het geld "zo niet linksom, dan wel rechtsom" moet worden

bespaard, dan is de conclusie snel getrokken: de universiteiten draaien er voor op. Terwijl ze die bedragen volgens Van Lieshout "onmogelijk" kunnen ophoesten. En dat betekent het einde van het hoofdlijnenakkoord.

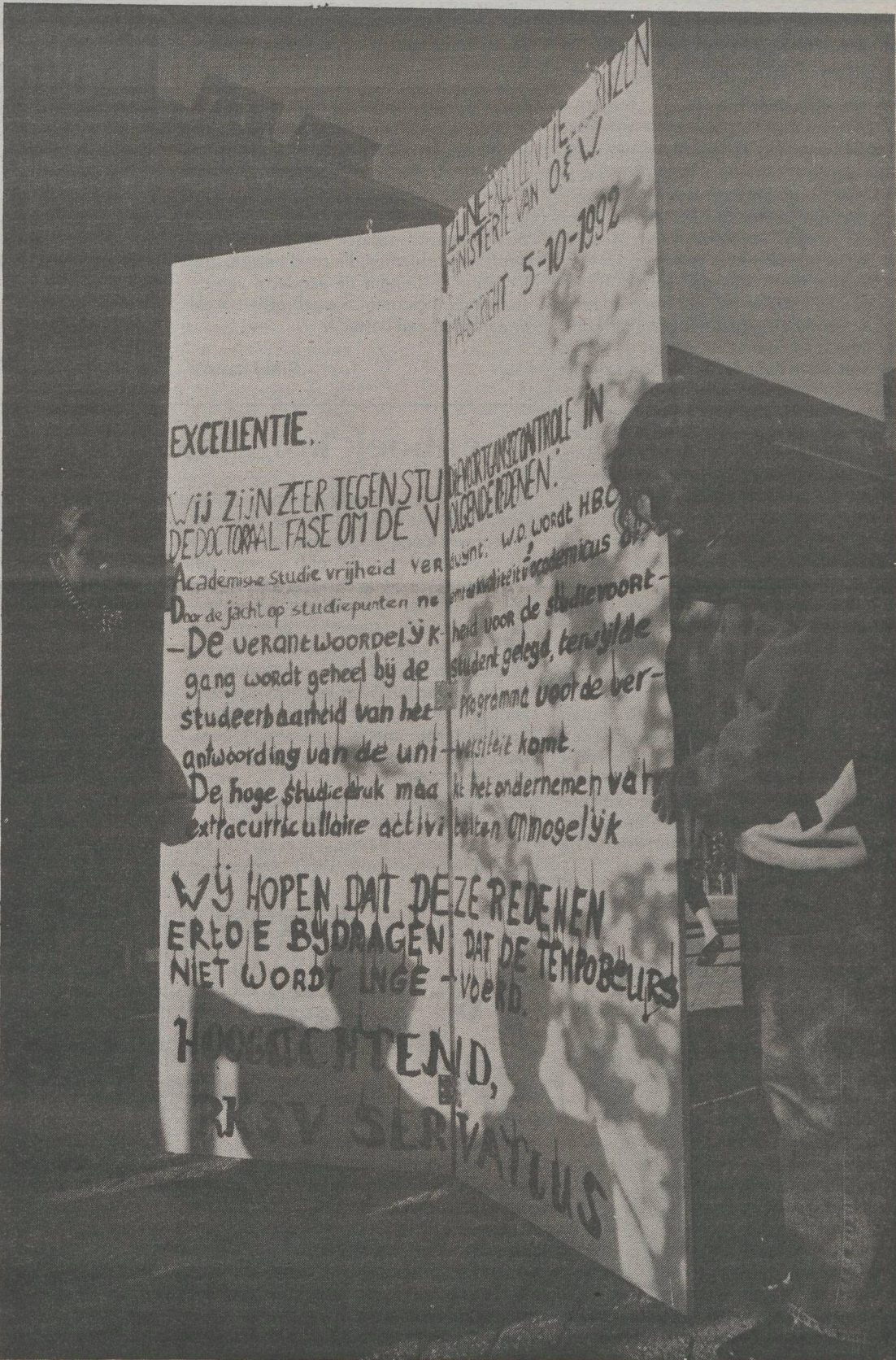
"Ik begrijp er helemaal niets van", stamelde minister Ritzen na afloop van het overleg. Zeker, het zal moeite kosten, maar die bedragen komen heus wel op tafel. Hij heeft goede hoop op overeenstemming met de bonden. En bij de universiteiten zit best nog enige rek. Als ze er wat meer bovenop zitten, zijn er meer mensen aan werk te helpen - of worden er minder werkloos, net hoe je het bekijkt.

Neem de aio's. Die kun je een wachtgeldregeling besparen door al voor hun promotie op zoek te gaan naar een baan; als het proefschrift bij de drukker ligt. Met een aantrekkelijke vergoeding voor reis- en verhuiskosten kan succes worden geboekt bij oudere werknemers, en de regelingen voor passende arbeid en omscholing kunnen strenger worden toegepast.

En wat het ziekteverzuim betreft: inderdaad, dat is al laag. Maar het kan lager, aldus de minister. Ruzies op het werk leiden vaak tot ziekteverzuim. Daarin kan eerder worden ingegrepen. Dat verzuim moet ook eindelijk eens goed op papier worden gezet.

"Er moet sprake zijn van een misverstand", concludeerde Ritzen maandagavond. "Absoluut niet", repliceert een woordvoerder van de universiteiten de volgende ochtend. "Het is volkomen duidelijk hoe de situatie ligt. Er is geen sprake van een misverstand. Er is sprake van flinke spanning."

HOP/Pieter Evelein

Brandbrieven tegen tempobeurs

Stapels brandbrieven - grote houten panelen waarop studentenverenigingen uit alle delen van het land hun grieven tegen de tempobeurs hadden opgesomd - werden maandag vanuit alle universiteitssteden verscheept naar Den Haag, waar de Tweede Kamer aan de algemene beschouwingen begon. Op het Binnenhof werd de volumineuze petitie aan minister Ritzen aangeboden. De actie, waaraan 42 verenigingen deelnamen, werd opgeluisterd door onder andere een brandweerwagen, een motorclub en een reclamevliegtuig. In enkele steden hielden sportief inge-

stelde studenten op hetzelfde moment een symbolische 'race tegen de klok'.

Ritzen kreeg ook post uit Maastricht. Koko, Tragos, Circumflex en zelfs Sanctus Servatius brachten hun panelen maandag naar de Tongersestraat, waar het vrachtbuysje klaar stond voor een rit naar Den Haag. De verenigingen vrezen dat de voortgangscntrole die gelijk met de tempobeurs wordt ingevoerd, de doodsteek zal betekenen voor het verenigingsleven. Het ISO en de LSVb zullen op 26 en 30 oktober eigen acties tegen de tempobeurs organiseren.

Oefenrechtbank zorgt voor studievertraging

Veel rechtenstudenten hebben moeite om het practicum aan de oefenrechtbank in drie jaar af te ronden. Volgens de facultaire studentenvereniging Rechtstreeks komt dit door het tekort aan zaken, cliënten en deskundige rechters waarmee het practicum Arrondissement Nieuwenhof (AN) kampt. De griffie van het AN zoekt de oorzaak bij de studenten zelf. Die zouden zich te laat inschrijven of hun zaken "ernstig verwaarlozen". De studierichtingscommissie heeft inmiddels het AN weer op de agenda gezet.

De oefenrechtbank is een verplicht onderdeel van de Maastrichtse rechtenstudie. In het practicum Arrondissement Nieuwenhof brengen doctoraalstudenten als advocaat of officier van justitie in een civiele- of strafzaak hun kennis in praktijk. Het lukt echter niet iedereen om in drie jaar de benodigde 180 punten binnen te slepen. In negen van de tien gevallen komt dit door de student zelf, meent de griffie van het AN in haar evaluatie. Soms zijn zij te laat aan het practicum begonnen, hebben ze hun strafzaken "ernstig verwaarloosd" of waren ze lange tijd afwezig door een stage of een studie in het buitenland. Rechtstreeks vindt het verkeer om de schuld voornamelijk bij de studenten te leggen. Het AN zelf zorgt ook vaak voor vertraging. Zo kampt de oefenrechtbank met een tekort aan zaken. Het komt herhaaldelijk voor dat studenten een aantal weken moeten wachten voor ze aan de volgende echtscheidingsprocedure of strafzaak kunnen beginnen. Twee zaken tegelijkertijd in behandeling hebben, iets wat in het verleden vaak voorkwam, is er al helemaal niet meer bij. Vooral studenten European Legal Studies die verplicht een jaar in het buitenland studeren en dus het practicum in twee jaar moeten afronden, komen hierdoor in de problemen volgens de studentenvereniging. Deze groep zou op z'n minst voorrang moeten krijgen bij de toewijzing van zaken.

Het practicum zit erg vol, geeft de coördinator van het AN, J. Coenegracht, toe. Hij en zijn medewerkers hebben te weinig tijd om voldoende strafzaken en civiele zaken te bedenken en zo aan de vraag te voldoen. Het tekort aan deskundige rechters en cliënten veroorzaakt ook wat oponthoud, erkent Coenegracht. Eigenlijk zouden medewerkers van de faculteit zich vrijwillig voor een cliëntrol moeten melden. Maar gezien het animo heeft men daar blijkbaar niet zo veel zin in. Dus moet de oude regeling die jarenlang goed heeft gefunctioneerd, maar weer van stal worden gehaald. Hierin verplicht de faculteit medewerkers als deel van hun onderwijslast voor cliënt te spelen. Voor het tekort aan rechters heeft het AN al een oplossing. Hiervoor zijn rechterlijke assistenten in opleiding (RAIO's) aangetrokken. Maar ondanks deze 'tekorten' kan iedere student die zich redelijk inzet in twee jaar de 180 punten halen, meent Coenegracht. Dus ook zij die voor een jaar naar het buitenland vertrekken of stage gaan lopen. De vertegenwoordiger van Rechtstreeks heeft de problemen die rond het AN spelen inmiddels onder de aandacht van de studierichtingscommissie gebracht. Die zal er aandacht aan besteden.

Riki Janssen

Circumflex verliest subsidie

S.V. Circumflex krijgt geen subsidie meer van de gemeente Maastricht. Het bedrag van ruim tienduizend gulden, dat tot nu toe ieder jaar bijna vanzelfsprekend van de gemeentekas in de verenigingskas vloeide, is helemaal geschrapt. De gemeente heeft een lijst gepubliceerd van 39 instanties die door bezuinigingsmaatregelen minder of geen subsidie meer krijgen. De keuze is bepaald aan de hand van een 'strategische' criteria: wie weinig te maken heeft met 'kernthema's' als Sociale en Fysieke Zorg, Leefbaarheid, Stedelijke Ontwikkeling, en Internationalisering, behoort tot de slachtoffers. Voor Circumflex komt het bericht van het wegvallen van de subsidie niet als een verrassing, vertelt bestuurslid Ise van Harteveld: "Bij de indiening van de aanvraag was ons al verteld dat die bezuiniging er aan zat te komen." Het functioneren van de studentenvereniging komt niet in gevaar omdat het om een garantiesubsidie ging. Van Harteveld, luchtigjes: "Het is jammer, maar bezuinigingen zijn iets waar iedereen mee te kampen heeft." Een ander aan de universiteit verbonden initiatief komt eveneens op de lijst voor: de gemeente heeft het rode potlood ook door de f 500,- subsidie van Infonet gehaald.

Leonard Blom

Poenboek komt met nieuwe opzet

De 33ste editie van het Poenboek, op het omslag 'Studiefinancieringsgids' genoemd en op een binnenpagina iets ruimer omschreven als 'Financiële gids voor jongeren', is uit. Wie uit de titel opmaakt dat hij met behulp van het boekje rijk kan worden, vergist zich. Maar voor studenten die met vragen zitten over studiefinanciering of andere zaken die de financiële huishouding beïnvloeden is het een nuttige handleiding. Het bijna 150 bladzijden tellende boekje wordt uitgegeven door de Vereniging voor Studie- en Studentenbelangen te Delft (VSSD). De samenstellers hebben de opzet van vorige edities losgelaten. De wirwar van nieuwe regels in de zes jaar oude Wet op de Studiefinanciering (WSF) maakte dat

noodzakelijk. In zes hoofdstukken komen alle facetten van de studiefinanciering aan de orde: van wie er recht heeft op een beurs tot het terugbetalen van de studieschuld. Nieuw is ook een apart hoofdstuk over de OV-kaart dat vooral ingaat op de vraag hoe te handelen wanneer er iets mis gaat. De vier laatste hoofdstukken gaan over andere zaken die te maken hebben met het budget zoals verzekeringen, sociale zekerheid en belastingen. Het Poenboek 92/93 is te bestellen door overmaking van f 10,- op girorekening 213001 t.n.v. VSSD, Delft onder vermelding van 'bestelling Poenboek'.

Leonard Blom

Zelfboycot

Het verschil tussen garages en universiteiten? Garages hebben graag nieuwe klanten. Stel, ik wil een auto kopen. Nee, laat ik een struikvriendelijk voorbeeld geven. Ik wil dus een rijwiel aanschaffen. Een moonbike, om precies te zijn, compleet met radar, lasergestuurde bel, een ontplofbaar veiligheidsstok en alles wat je nou eenmaal nodig hebt om door de natuur te sjezen. Ik heb zo'n ding in een advertentie van Jansen zien staan, poe poe, lijkt me wel wat. Jansen gebeld. Jansen stuurt me folders. Tjonge jonge, ik sta al te trappen van ongeduld bij het doorbladeren van al dit tweewielig geluk. Precies, ik wil dat ding gaan proberen. Ik bel Jansen voor een proefritje. 'Maar natuurlijk', zegt iemand van Jansen, 'over een half jaar hebben wij een voorlichtingsdag. Dan bent u van harte welkom, samen met nog duizend andere belangstellenden. Wij geven u dan uitvoerige informatie over de moonbike en een van onze medewerkers fietst dan een rondje op de binnenplaats van het bedrijf. Zo stellen wij u in staat om een bewuste keuze te maken'. Het helpt niet als ik smachtend roep dat ik helemaal geen informatie meer wil, maar dat ik alleen maar die fiets wil proberen. Nu! In dit voorbeeld trad tweewieler-specialist Jansen even op als RUJA (Rijksuniversiteit Jansen). Heel even maar, maar waarschijnlijk net lang genoeg om de fles op te gaan. U heeft gelijk, een hoogwaardig produkt als wetenschappelijk onderwijs mag ik niet vergelijken met een ordinaire auto en zeker niet met een fiets. Gelukkig is het binnenkort eindelijk wel zo ver dat studierichtingen, net zoals auto's en fietsen, met elkaar vergeleken worden in een consumentengids. Tenminste, als het aan de redactie ligt van Hogescholen en Universiteiten Keuzegids. In die gids kan dan ook objectief opgenomen worden dat je bij vrijwel alle RUJA's een half jaar moet wachten voor een proefrit. Daar zullen vele RUJA's zich tegen verzetten. Ze zullen proberen de Keuzegids te boycotten. Nu is die gids nog ongevaarlijk met vage, zelden vergelijkende en meestal Zeeuws-meisje-zuinige harde informatie. De RUJA's hebben al eerder afgesproken om niet in een dergelijke gids te adverteren. Nog onlangs hebben de voorlichters van de RUJA's besloten om de Studie Beurs '92 te boycotten omdat ze daar commercieel uitgespeeld zouden worden. Kunt u zich voorstellen dat reclamemensen van autofabrieken de AutoRai gaan boycotten omdat ze het gevoel hebben dat ze tegen elkaar worden uitgespeeld? Waarom doet de auto-industrie dat niet en de universiteiten wel? Omdat universiteiten allemaal hetzelfde (willen) zijn en nauwelijks iets aan klanten te vertellen hebben, behalve VVV-informatie. Misschien zijn de autofabrieken ook gedwongen om met veel marketing, advertising verkoopapparaten, beurspresentaties enz. te werken omdat de inkomsten rechtstreeks van de klant komen en niet vanzelfsprekend uit Den Haag. Toch valt er zo nu en dan bij verschillende onderdelen van de RUJA's al wat onrust te bespeuren. Je ziet hoe langer hoe meer angst-advertenties verschijnen. Meestal zijn dat advertenties voor studierichtingen die slecht in de markt liggen. Sommige zie je aan de advertenties dat het slecht gaat. Recent voorbeeld: theologie in Tilburg. Met de moed der wanhoop worden de lezer beroepsprospectieven aangeboden die hij in zijn meest godsvruchtigste dromen niet voor mogelijk had gehouden. Tekst en vormgeving zeggen meer over de angstige afzender die bijna zichtbaar gedwongen is een aantal medewerkers te ontslaan, dan over een uniek en aantrekkelijk studie-aanbod. Er is helaas geen verkoopargument te bespeuren en ook geen bemelse proefrit op korte termijn. Voor studiekeizers is een consumentengids met overzichten van de kwalitatief beste studierichtingen een zegen, om het maar eens theologisch uit te drukken. Voor veel RUJA's blijft er een klein probleempje: uit het vergelijkend onderzoek in de consumentengids zal blijken dat alle universiteitssteden erg mooi zijn en dat het meeste studie-aanbod mooi hetzelfde is. De RUJA's die tegen die tijd (nog) iets speciaals te bieden hebben, winnen uiteindelijk de slag. Maar zolang er nog niet echt vergeleken kan iedereen volgend jaar naar de Studie Beurs '93. Reken maar dat er dan wel een aantal universiteiten hun waren uitstellen. Marketing is nog maar een jonge wetenschap, laten we het daar op houden. Met dank aan de flitsende simulatie van Jansen.

Ton Brouns

R&T

Vlaamse universiteiten nemen dit jaar vierhonderd uitgelote medische studenten over

De België-route

Van de ruim drieduizend gegadigden die zich jaarlijks melden voor een studie in de geneeskunde, wordt meer dan de helft door het lot afgewezen. Er komen aan de acht medische faculteiten in ons land immers maar 1485 plaatsen per jaar vrij. Meer artsen opleiden zou geldverspilling betekenen, omdat met de huidige opleidingscapaciteit ruimschoots in de behoefte van de arbeidsmarkt kan worden voorzien.

Het argument dat de arbeidsmarkt tegen overproductie van hoger opgeleiden beschermd moet worden - nog altijd het enige argument waarop een beslissing tot het instellen van een studentenstop gebaseerd mag zijn - is echter in snel tempo zijn kracht aan het verliezen. Ten eerste gaan volgend jaar de Europese binnengrenzen open, waardoor de arbeidsmarkt geen nationaal begrip meer is, en ten tweede is buurman België zo vriendelijk de verliezers in de jaarlijkse loterij toch de studie van hun eerste voorkeur te laten volgen. De laatste jaren stijgt de belangstelling voor de 'België-route' met sprongen. Vorig jaar stonden er 1144 Nederlanders ingeschreven aan de Vlaamse universiteiten, waarvan de helft geneeskunde, tandheelkunde of diergeneeskunde studeerde. Dat waren er bijna driehonderd meer dan het jaar daarvoor. Dit jaar zijn nog geen totaalcijfers bekend, omdat het academisch jaar in België pas twee weken geleden is geopend. Maar per universiteit zijn enkele spectaculaire stijgingen te noteren. Zo staan in Antwerpen voor het eerste jaar medicijnen veel meer Nederlanders dan Belgen ingeschreven: 170 Nederlanders tegenover 110 Belgen. Aan de Leuvense medische faculteit vallen de 159 Nederlanders iets minder op temidden van de 479 eerstejaars, terwijl in Gent bij medicijnen éénviervde (38) van de 190 eerstejaars uit Nederland komt en bij diergeneeskunde éénderde (80 van de 235). Al met al zijn de Vlaamse universiteiten goed voor de opvang van bijna vierhonderd eerstejaars geneeskundestudenten. Dat betekent in feite dat de opleidingscapaciteit voor Nederlandse artsen de laatste jaren is uitgebreid met twee grote faculteiten van het kaliber Rotterdam, Groningen of de twee Amsterdamse artsopleidingen.

Financiering geen probleem

Nederlandse studenten, die in België gaan studeren, wordt niets in de weg gelegd. Al jarenlang kunnen zij voor een aantal studies, waaronder ook de medische richtingen, hun studiefinanciering meenemen, inclusief de compensatie voor het collegegeld van 1950 gulden, ook al ligt in België het collegegeld de helft lager op 17.000 frank. In die regeling komt volgend jaar verandering. Nederland, Vlaanderen en Noordrijn-Westfalen hebben met elkaar afgesproken dat voortaan alle studenten met behoud van hun studiebeurs in de twee 'buitenlanden' mogen gaan studeren. In het land van de studie ontvangen zij dan een vergoeding voor het collegegeld. Dat is een uitkomst voor Belgische studenten die in Nederland willen gaan studeren. Op dit moment moeten zij nog twee keer zoveel collegegeld betalen als wanneer ze in eigen land zouden blijven. Desondanks stonden vorig jaar 283 Belgische studenten in Nederland ingeschreven.

In de Nederlandse politiek is de Belgische vluchtroute als ondermijning van het numerus fixus-beleid niet onopgemerkt gebleven. Tijdens een recente discussie in de eerste Kamer vroeg CDA-senator Postma aan minister Ritzen wat hij vond van het gemak waarmee de beperkende maatregel via België kon worden omzeild. Ritzen

antwoordde dat hij graag zou zien dat zijn Belgische collega's in Vlaanderen en Wallonië (waar de helft van de eerstejaars medicijnen uit Frankrijk komt) eveneens een numerus fixus zouden instellen om zo gelijke tred te houden met alle andere Europese landen. Die opmerking is hem niet in dank afgenomen door de Belgen, die vinden dat een Nederlandse minister zich met België hoeft te bemoeien en zeker niet om een teer punt als de vrijheid van studiekeuze. „Wij beschouwen die vrijheid als een groot goed, waar we zeker niet aan gaan tornen om de Nederlandse arbeidsmarkt voor medici te gaan beschermen,” zegt de studieadviseur en ombudsman van het Universitair Centrum Antwerpen (RUCA), dr. Rudy van Hoof: „Wij hebben er hier in Antwerpen nog geen behoefte aan om de toestroom van Nederlanders te beperken. Wat mij betreft is iedereen welkom, maar als er dan toch iets zou moeten gebeuren, zou ik zeggen: neem die maatregelen die voor de studie in eigen land ook gelden, want het is een Nederlands probleem. Dan zou men kunnen denken aan de invoering van een contingent van bijvoorbeeld honderd studenten per jaar.” Dat Belgische universiteiten weinig behoefte hebben aan beperking van de studentenaantallen hangt nauw samen met de wijze waarop zij worden gefinancierd: zij ontvangen een vast bedrag per ingeschreven student. Een andere medewerker van het RUCA, voorlichter Ludo Benoy, drukt het met excuus voor zijn cynische ondertoon zo uit: „De universiteiten varen er wel bij, als er veel Nederlanders komen, maar voor de belastingbetaler is het minder prettig.”

Slechte resultaten

Uit Leuven klinkt een ander geluid. „Ik vrees dat Antwerpen bezig is zijn eigen graf te graven,” zegt studentenmonitor Pascal Remmerie: „Dit is geen gezonde toestand. De Belgische studenten zullen wegblijven als het zo doorgaat. Niet omdat men een hekel heeft aan Nederlanders, maar meer omdat er de indruk ontstaat dat het niet de beste studenten zijn die naar België komen. Ze presteren duidelijk minder goed dan de Belgen.” Inderdaad blijkt bij alle faculteiten het slagingspercentage van de Nederlanders beduidend lager te liggen dan dat van de Belgen. Iedereen heeft daar een andere verklaring voor: in Antwerpen, waar ruim veertig procent van de Nederlanders en ruim vijftig procent van de Belgen door het eerste jaar komt, wijst Rudy van Hoof op de gebrekkige kennis van wis-, schei- en natuurkunde, die veel Nederlanders opbrekt. Op andere plaatsen wordt vastgesteld dat de Nederlanders op de middelbare school juist méér kennis in die vakken hebben opgedaan. Dat voordeel verkeert vervolgens in een nadeel: „Ik heb de indruk dat ze daarom in het begin de studie veel te licht opvatten. We gaan hen nu ook meer verwittigen dat zij zich niet moeten overschatten,” zegt zijn Leuvense collega Remmerie: „Hun mentaliteit en studiediscipline zijn slechter dan die van Belgische studenten. Belgen gaan ervan uit dat zij in het begin hoge resultaten moeten halen om later meer kans te maken op een goede specialisatie en een goede baan. Ze zijn zich ervan bewust dat de competitie zeer sterk is. Officieel is de gemiddelde studielast bij ons in Leuven 45 uur per week, maar ik denk dat men in werkelijkheid 55 uur met de studie bezig is, vooral in de eerste jaren. Bovendien verschilt het Belgische onderwijs- en examensysteem wezenlijk van het Nederlandse. Bij ons is het onderwijs niet zo op het begrijpen van de stof, maar op memorisatie gericht. Je moet heel veel uit je hoofd leren. Als hier een examen scheikunde wordt afgenomen, schrijft de Nederlander bij wijze van spreken twee blaadjes vol over een scheikundig proces, terwijl de docent formules wil zien. Het accent ligt hier ook veel meer op de grote hoorcolleges, die in Nederland wel eens als dictatoriaal omschreven zijn. Dat draagt er

allemaal toe bij dat Nederlandse studenten minder aangepast zijn aan een studie in België.”

Remmerie is het overigens niet eens met een Leuvense hoogleraar fysica, die na een catastrofaal verlopen examen de Nederlanders het verwijt maakte dat zij met hun gebrek aan werklust het gemiddelde niveau omlaag haalden en zelfs hun Belgische medestudenten meesleurden. De secretaris van het Limburgs Universitair Centrum in Hasselt/Diepenbeek, Willy Goetstouwers, is er daarentegen wel van overtuigd dat het in zijn instelling voorkomt dat Nederlanders het gemiddelde drukken: „Het zijn over het algemeen niet de beste studenten die in Nederland worden uitgeloot. Hier komen vervolgens hun insufficiënties aan het licht. Ik zie ze niet graag komen met een vijf voor scheikunde en natuurkunde op hun eindexamen.” Goetstouwers hoeft er trouwens niet veel aan te doen om Nederlanders tegen te houden. Ondanks de nabijheid van de Nederlandse grens staan er bij geneeskunde in Diepenbeek maar negen eerstejaars ingeschreven, waarvan twee 'bissers', studenten die het jaar moeten overdoen. Van de vorige lichting slaagden maar twee van de negen Nederlandse studenten voor het eerste jaar.

Numerus clausus

De mindere studieresultaten van de Nederlanders lossen dus een deel van het probleem op. Bovendien wagen velen van hen gedurende het eerste jaar een nieuwe kans in de Nederlandse loterij. Ook op die manier slinkt de groep tijdens in de loop der jaren. Hoeveel Nederlanders uiteindelijk een Belgische bul zullen halen, is volgens alle betrokkenen nog niet te schatten, omdat het fenomeen van de België-route nog te jong is.

Ook al vindt het pleidooi van minister Ritzen voor een Belgische numerus clausus geen enkele bijval, het ziet er toch naar uit dat België binnenkort als laatste Europees land overstag gaat, niet onder druk van de Nederlandse horden, maar onder druk van de nationale minister van Sociale Zaken, V. Moreau. Deze moet een forse besparing doorvoeren op de kosten van de gezondheidszorg. Daarvoor wordt het noodzakelijk geacht dat het artsenbestand wordt gereduceerd (België telt één arts per 300 inwoners). Als mogelijke oplossingen zijn genoemd: vervroegde pensionering (Belgische artsen werken door tot ze erbij neervallen), de invoering van een vestigingwet en ... beperking van de artsenopleiding. Nu het hemd nader is dan de rok hebben diverse artsenorganisaties al gekozen voor de laatste oplossing, omdat die hun belangen het minst schaadt.

„Ik denk dat er vroeg of laat niet aan een numerus clausus is te ontkomen,” zegt de Leuvense monitor Remmerie: „De druk wordt met de dag groter. Je merkt het al aan de studenten onderling dat ze elkaar als toekomstige concurrenten zien die strijden om een schaars goed. Dat maakt de verhouding met de Nederlandse studenten er ook niet beter op. Ik hou het erop dat er dit jaar al op een of andere manier een maatregel komt. Dat zou kunnen betekenen dat er na het eerste jaar een strengere selectie komt. Op die manier geef je toch nog iedereen de kans op een plaats.”

Jacques Herraets

(zie ook pagina 6: interviews met Nederlandse studenten in Antwerpen)

Weg ermee

Niet altijd zijn de kwesties even groot. Soms gaat het om kleine dingen, maar de betekenis waarmee zij zich plotseling vullen, zonder dat je er aanvankelijk veel erg in had, kan zozeer buiten proporties zijn, dat het beruchte 'weg ermee'-gevoel nauwelijks nog tegen te houden valt. Dan wordt het tijd om na te denken.

Ik liep langs de Nieuwenhof, een heldere oktoberdag met veel geel en bruin erin van afgevallen bladeren. Ze ritselden aangenaam langs mijn voeten.

Er kwam een man de boek om, gewapend met een soort stofzuiger en gebuld in het daarbij behorende geluid van een bromfiets. Met zijn apparaat blies hij, luid knetterend, alle bladeren van de stoep, zodat zij in de goot belandden. Het kostte nog wel wat moeite ieder blaadje aan de kant te krijgen. Ik genoot van een paar kleine dansjes op het trottoir.

De bladeren moesten weg, zij wisten dat zelf ook wel, maar aan de fatale speelsheid waarmee zij zich kort tevoren van hun tak hadden laten vallen, was nog geen eind gekomen. Zij streden niet tegen hun ondergang, zij sribbelden niet tegen maar dansten. Zij hadden iets opgeruimd. Maar hoe stompzinig was dat apparaat, hoe lachwekkend was dat kunstmatige blazen van de techniek. Een kwaaie kater, geschrokken-agressief, verward door het gebrek aan angst bij zijn prooi en dus in feite in de verdediging. Niet opgewassen tegen de frivoliteit van muizen die hun rol niet kenden.

Waarom wordt hier niet gewoon een bezem gebruikt? dacht ik. Van hoeveel comfort zal de techniek ons nog voorzien in de komende eeuwen? Hoeveel vormen van gemak zullen wij nog verzinnen voor wij ons bewust worden van het allergruotste gemak, waarbij wij helemaal niets meer hoeven te doen, en daar dan ook eensgezind voor kiezen? Het gemak van het graf.

Een korte maar hevige aanval van cultuurpessimisme. Ach ja, de berfst. Ik liep door in de richting van de Stadsbibliotheek, waar, wist ik, alle blaadjes voorlopig nog in hun boeken zaten. Weg ermee, dacht ik, weg met die bladerenblazer. Weg ermee? Maar was zo'n ding niet juist een zeer dichtelijk instrument? Stond ik hier niet tegenover de verre schaduw van een Idee? De man die ik zag, deed de storm na: geen zachte voorjaarsbries, maar het harde blazen van de berfst. De dansende bladeren werden tot in de goot gerespecteerd: het gebruik van de harde harkende beksenbezem - van uraakzuchtige dode takken! - werd zo lang mogelijk uitgesteld. Want die bezem is een handlanger van de schep en het vuilnisvat, en dat vuilnisvat kwam eraan, op uielen, twintig meter achter de man met zijn fluwelen, hoewel ook wel harde en doortastende hand van wind. En de mens zelf, die met zijn eigen adem geen stoep schoon kan blazen? Hoe is het met hem gesteld? Ik stond voor de deur van de bibliotheek. J.C. Bloem was binnen en buiten niet ver: 'Weer keert het najaar en het najaarsweer / over de aarde'. Guido Gezelle: 'Hoe zere vallen ze af / de zieke zomerblaren; / hoe zinken ze, allemaal, / die eer zo groene waren'. En niet te vergeten Homerus: 'Juist zoals de geslachten der bladeren, zo zijn die der mensen. / Het ene bladerengeslacht strooit de wind op de aarde, maar andere / doet weer het welige hout, als de lentetijd nadert, ontspruiten.'

„Wij zijn niet gewend om dingen uit ons hoofd te leren”

Ze wist het al heel lang, en ze wist het ook heel zeker. Ze zou na het vwo geneeskunde gaan studeren om zich vervolgens te specialiseren als chirurg. De Utrechtse universiteit had de voorkeur van Sjanneke Beemsterboer (19). Die stond volgens haar vrienden hoog aangeschreven en bovendien kon ze bij haar ouders in Gouda blijven wonen. Toen echter afgelopen zomer het bericht kwam dat zij was uitgeloot, moest ze haar plannen herzien. Kon ze geen geneeskunde in Nederland studeren, dan moest het maar in België.

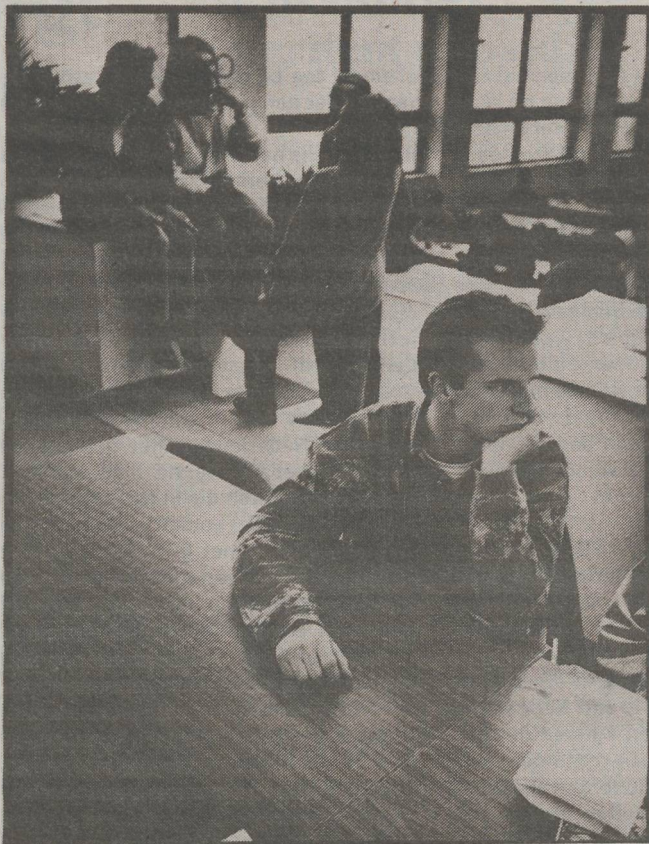
Andere naar Vlaanderen uitgeweken Nederlandse studenten dachten er net zo over. Liever naar Antwerpen vertrekken dan in Nederland een studie van je tweede keus doen. Ondanks dat het strenge en schoolse onderwijs van de zuiderburen hun een beetje tegen staat en zij beseffen dat ze de eerste drie jaar weinig met geneeskunde te maken krijgen, en des te meer met wiskunde, natuurkunde en scheikunde.

Komend jaar loot Sjanneke Beemsterboer wel weer mee in Nederland. Of ze ook teruggaat wanneer ze wordt ingeloot hangt af van de studieresultaten die ze in Antwerpen haalt. Zijn die goed, dan blijft ze. Maar haalt ze haar eerste jaar niet, dan zegt ze haar kot op en gaat ze weer naar huis.

Belgische studenten zijn braver en bedeesder, is de conclusie van hun Nederlandse medestudenten. Iedere morgen schuiven zij om kwart over acht in de collegebank met de pen en een schrijfblok in aanslag. Zodra de professor het tijd vindt om zich tot de zaal te richten, buigen zij hun ruggen en beginnen verwoed alles, maar dan ook alles te noteren. Tijd om met de buurman even de laatste nieuwtjes door te spreken is er niet. Bovendien hoort dat ook niet, vinden zij. Je stoort niet alleen de professor, maar ook je medestudenten. Ook stellen zij geen vragen tijdens het college, laat staan dat zij een keer in het openbaar een kritische opmerking over de behandelde stof maken.

Het geroezemoes dat sinds een jaar regelmatig in de Antwerpse collegezalen opklinkt is dan ook afkomstig van de Nederlanders, bekennen een aantal eerste- en tweedejaars geneeskunde afkomstig uit Gouda, Capelle aan de IJssel, Haaren, Panningen en Foxwolde. Zij stellen vragen als het hun uitkomt en vinden het onzin om twee uur aan een stuk vol ijver de woorden van de professor op te schrijven. "Hij dreunt toch maar alleen alles op wat al in de syllabus staat," vertelt tweedejaars Joep van den Broek (20). En dat is "ontzettend saai" zodat er grote behoefte aan afleiding bestaat. Soms tot ergernis van de Belgen die regelmatig via een tik op de schouder vergezeld van een beschaafd 'ssst' de klitsende Hollanders tot de orde roepen.

De Nederlanders moeten niet alleen wennen aan de ongeschreven regels die in de collegezaal gelden, ook de inhoud van het

Student Henk Leerssen in de RUCA-kantine: anderhalve pagina straal uit je hoofd leren (foto Nelis Tutkey)

eerste jaar geneeskunde is anders dan verwacht. Voor een snijpracticum in het eerste jaar moet je toch echt in Nederland zijn en wie al in het begin van zijn studie een spuit wil leren zetten komt in België bedrogen uit. "Dit lijkt meer op een vervolg van het vwo. We krijgen vooral wiskunde, natuurkunde en scheikunde. Het enige vak dat een beetje op geneeskunde lijkt is anatomie," vertelt eerstejaars Sjanneke Beemsterboer. De behandelde stof vindt ze net als andere landgenoten "verradelijk makkelijk" want het meeste heeft ze al op de middelbare school gehad. De tweedejaars beamen dat de studie niet moeilijk is, maar dat er wel een enorme berg stof uit het hoofd moet worden geleerd. En dat "stampwerk" bleek afgelopen jaar een struikelblok voor veel Nederlanders. "Wij

zijn niet gewend om dingen uit ons hoofd te leren. In Nederland moet je dingen begrijpen en inzicht tonen," vertelt Joep van den Broek. Bij de Belgen komt juist het begrijpen op de tweede plaats en wordt tijdens de hele schoolcarrière de meeste nadruk op het stampen gelegd. Op de examens scoren zij daarom ook beter omdat zestig procent van de vragen pure feitenkennis toetst, vaak heel gedetailleerd. "Je moet niet alleen een natuurkundige formule kunnen opdreunen, maar ook de hele achtergrond van die formule moet je straal uit je hoofd kennen. Dat is soms anderhalve pagina uit een boek," legt tweedejaars Henk Leerssen uit. De veertig procent waarvoor inzicht is vereist gaat de Nederlanders heel wat beter af, maar vaak niet goed genoeg om het slechte resultaat van de andere vragen te compenseren.

De examens op de Antwerpse universiteit zijn volgens de Nederlanders een verhaal apart. Geen grote collegezalen of sporthallen waar de student samen met talloze lotgenoten schriftelijk de vragen beantwoordt. In Antwerpen is het de gewoonte dat de student keurig gekleed (een spijkerbroek is niet aan te raden, een rokje voor de dames en een stropdas voor de heren echter wel) in de kamer van de professor verschijnt. Die reikt een briefje met wat vragen aan die na een korte denkpaauze tijdens een gesprek een voor een worden afgewerkt.

Prettig vinden de Nederlanders de mondelinge examens niet. Nette kleren willen ze nog wel aantrekken, maar aan het nerveuse wachten op de gang voor de examenkamer hebben ze een hekel. Bovendien zijn ze er niet van overtuigd dat de toetsing altijd even objectief gebeurt. "Je bent helemaal overgeleverd aan de professor. Hij kan je maken of breken. Als hij je niet moet, laat hij je gewoon zakken want er is geen controle mogelijk door bijvoorbeeld een examencommissie," moppert een tweedejaars.

Ze klitten samen, bekennen de Nederlanders. In de kantine van de universiteit hebben ze elkaar zo gevonden en ook in de studentenhuizen trekken ze naar elkaar toe. Los van de Vlaamse huisbewoners vormen ze kookgroepjes. De Vlamingen mogen wel meeëten, maar hebben daar meestal niet zo'n behoefte aan. Zij warmen liever de hapjes op die moeders hen iedere zondagavond meegeeft. Op feestjes zijn ze bijna altijd in de meerderheid, de zuiderburen zijn daar eerder uitzondering dan regel. En voor een avondje stappen in Antwerpen is het gewoon makkelijker om een landgenoot mee te vragen. Daarvan weet je zeker dat hij meegaat. Bij een thuiswonende Vlaming is dat altijd even afwachten, want hij moet eerst aan zijn ouders verlof vragen.

Riki Janssen

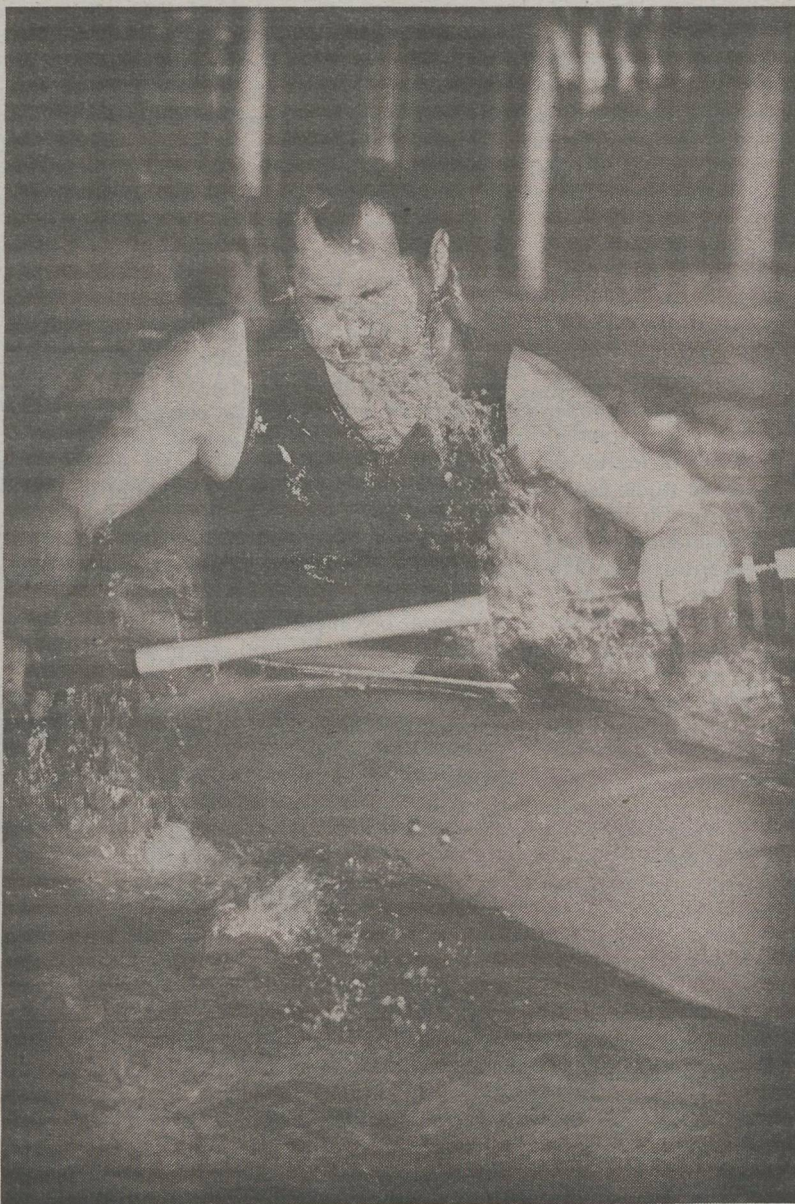
Het eskimoterend zweet

"Oké jongens, heeft ieder tweemaal een boot, een spatscherm en een peddel? Dan gaan we naar het ondiepe gedeelte achter de gele ballen", roept kajakdocent Schreurs. Onwennig slepen zestien studenten hun kajakken naar de overkant van het zwembad. Schreurs heeft geen zin om dat hele stuk langs het 50-meterbad te lopen. Hij zet zijn bootje op de rand, wurmt zich in de roze sigaar en laat zich beheers in het water glijden. Soepeltjes gaat hij op weg naar zijn leerlingen. Drie klappen met de peddel en hij is al aan de overkant.

Vol ontzag kijken de leerlingen hem na. Dat willen ze ook leren en daarom volgen ze de introductie cursus kajakken in zwembad Dousberg. 's Maandagsavond van tien tot elf, als de laatste baantjestrekkers hun weg zoeken naar de kleedhokjes.

Klokslag tien uur zwaait de achterdeur van het zwembad open en worden de kajakken binnen gebracht. Al snel is het bad gevuld met kleurige banaantjes. Het zijn niet alleen studenten die komen varen. Er zijn ook een stuk of tien geoefende kapiteins die hun schip in de meest ondenkbare bochten wringen. Ze deinzen er zelfs niet voor terug om, met boot en al, een sprong van "de hoge" te maken. Deze vaaghalzerij is bedoeld om water vallen te overleven, die je op een tocht in het wilde water tegen kan komen. Het zijn alleen de echte bincken die dat durven. De studenten zijn daar nog lang niet aan toe.

In de eerste les moeten zij proberen de balans te vinden. Om de beurt nemen zij plaats in de boot. De student in de boot moet steeds kantelen terwijl hij zich met twee handen vasthoudt aan zijn partner die naast hem in het water staat. De kunst is nu om zonder hulp rechtop te komen. "Hou je bovenlichaam ontspannen, de benen moeten al het werk doen. Op het moment dat je rechtop wil komen, breng je je hoofd naar je knieën en zet je je met je benen tegen de binnenkant van de boot af om weer rechtop te komen", zegt de docent alsof dit kunstje een fluitje van een cent is. Nou, dat is het zeker niet. Bibberend laat ik mijn bootje kantelen. Sbit, veel te ver. Knak, voel ik in mijn rug. Die was dus niet ontspannen genoeg. Het verhaal over 'neus naar de knieën en afzetten met de benen' ben ik allang vergeten. Ik wil alleen nog maar zo snel mogelijk boven water komen. Zo hoort het dus niet.

(Foto Nelis Tutkey)

De anderen hebben er zichtbaar minder moeite mee. Een meisje in een beige gestreept badpak doet erg stoer. "Ik wil een heel rondje draaien", roept ze naar Schreurs. Dat laat hij zich geen tweede keer zeggen. Een beginneling die meteen al wil eskimoteren, dat belooft wat. Hij gaat rechts naast haar boot staan. Steekt zijn armen onder de boot door, zodat zij zijn handen aan de linker kant kan pakken. Adem in, één, twee, whoeaaa, met een grote zwaai komt ze van onder haar boot vandaan. Wat een lef. Het zal wel even duren voordat ze dit op eigen kracht kan. "Het is de bedoeling van deze cursus om de leerlingen voor te bereiden op het echte werk in het wilde water van de Ardennen", vertelt Schreurs. Mijn boot-genoot Robert kan daarover meepraten. Dit is al de derde keer dat hij meedoet en hij is ook al twee keer in de Ardennen geweest. "Maar dat is toch wel heel iets anders. Want hier in het zwembad is het water lekker warm en vooral rustig. In het kolkende water van de Amblève val je natuurlijk net die kant op die je het minst geoefend hebt. Voor je het weet drijft je spullen alle kanten op". Vandaar dat trainer Schreurs zijn leerlingen op het hart drukt om bij het omslaan er niet alleen voor te zorgen dat ze snel boven water komen, maar ook te voorkomen dat alles met de stroom wegdrijft. "Als je omslaat pak je met één hand de lus van je boot, met de andere je peddel en met één voet je boot. Anders moeten anderen achter je spullen aan en daar gebeuren sneller ongelukken mee dan met het varen." Als ik het goed begrijp heb je dan nog één been over om te zorgen dat je niet verzuipt.

Het is alweer elf uur. Langzamerhand krabbelt iedereen op de kant. De volleerde kajakers in flitsende wetsuits, staan nog even te gniffelen om het geklungel van de studenten met spatschermen die als een rokje om hun middel hangen en met een kettinkje om hun nek met daaraan een neusknipper voor het verblijf onder water. Ze kunnen het zich niet voorstellen dat ze ook zo begonnen zijn.

Om half twaalf sluit het zwembad. Om vijf voor half twaalf staan de leerlingen zich nog om te kleden in de kleedhokjes.

Over de deurtjes heen gaan gesprekken over shampoo, handdoeken en kajakken natuurlijk. "Ik vond het best leuk, jij? Ja, ik ook", klinkt het aarzelend.

Chris van der Grinten

Woont U liever naast studenten dan naast junks?

(Illustratie
Chrit Jamin)

Wat hebben Circumflex, Saurus en Banalitas gemeen? Ze zijn alle drie gevestigd in het Statenviertel, een van de laatste echte volksbuurten in het centrum van Maastricht. Een buurt die tot voor kort weinig merkte van de universiteit en het studentenleven. En dan nu opeens, op nog geen vijftig meter van elkaar, binnen anderhalf jaar drie sociëteiten. Met de komst van de 'stedente' zijn de dealers weliswaar verdreven, maar daarmee ook de rust: junks maken nu eenmaal minder herrie dan studenten, vinden veel buurtbewoners. En nu zijn de verenigingen ook nog in gesprek met de gemeente over langere sluitingstijden, omdat ze nu net als alle gewone cafés om twee uur dicht moeten. Voor de bewoners van de Capucijnestraat en Herbenusstraat breken woelige tijden aan.

'Chez le Pompier' (Capucijnestraat, tegenover de brandweer), 'Bij de Witte' (iets voorbij de hoek Capucijnestraat/Herbenusstraat) en 'D'n Gezellige Hoek' (hoek Capucijnestraat/Statensingel) waren vroeger echte buurtcafés. Maar daar kwam een paar jaar geleden de klad in en de kroegjes vielen een voor een in handen van drugsdealers. Alleen 'Da Capo' bleef overeind en is nog steeds een van de weinige lokalen in het centrum van Maastricht waar het bier maar één gulden zestig kost. De verloedering sloeg toe. Aan dat proces leek een einde te komen toen achtereenvolgens Banalitas, Circumflex en Saurus de treurige drugspannen ombouwden tot bloeiende stamkroegen voor hun leden.

Dat de gemeente niet moeilijk deed over de vergunningen had zo zijn redenen: vul de rotte kiezelen van de buurt met studenten, en je bent van de dealers verlost. En dat beetje herrie kan de buurt ook nog wel verdragen, gewend als ze daar zijn aan het nachtelijk geloei van de sirenes van de brandweer.

Druchspikke

Meneer en mevrouw Fissette zijn de burens van Saurus. Ouder echtpaar met blaffende poedel. Niet echt het type waarvan je verwacht dat ze blij zullen zijn met een studenten kroeg naast de deur. Maar schijn bedriegt. Mevrouw Fissette: "Ik ben zo gelukkig dat die junks weg zijn. Die maakten een rotzooi, dat is met geen pen te beschrijven. Ik ben er nu nog overspannen van."

Echtgenoot Funs, in Maastricht beter bekend als 'De Belsj', valt haar bij: "Ik heb toen de brouwerij gebeld. Die kenden me nog wel van vroeger, toen ik nog kastelein was van *De Steine Brök*. Ik heb gezegd dat als die vieze druchspikke niet gauw weg waren, dat ik er dan zelf voor zou zorgen. Nou, dat heeft blijkbaar geholpen. Nu zitten er studenten. Het zijn echt hele lieve kinderen. En leuke meisjes! Nou! Ze zetten hun fietsen netjes om de hoek en niet bij ons voor de deur. Als ik langsloop, dan roepen ze altijd: 'Há buurman, pilsje drinken?'. Soms staat de muziek wel eens erg hard. Maar denk je dat ik dan de goofies ga bellen? Ben je gek, daar had ik zelf ook zo'n hekel aan toen ik nog in 'De Brök' zat. Ook als er wel eens een fiets voor de deur staat, dan loop ik gewoon naar binnen, zwaai wat en dan wordt het meteen omgeroepen. Echt lieve kinderen zijn het. Heel anders trouwens dan die jongens van verder op, hoe heten ze ook al weer? *Banalitas*. *Banditas*, hahaha!"

Langere sluitingstijden? Van Funs mogen ze.

Wierookstank

Worden mensen toleranter als ze oud

worden? Het lijkt er wel op. Bij het artsenechtpaar Roodenburg, al sinds 1947 bewoners van het statige pand Capucijnestraat 66, geen klachten over de Banalitasburen. "Alleen wordt er volgens mij wel erg veel gerookt, als u begrijpt wat ik bedoel. Mijn kinderen lachten zich krom over hun naïeve oude moeder, toen ik zei dat het bij de studenten hiernaast zo naar wierook stonk. Je kunt dat namelijk ruiken vanuit onze schuur. Wacht, ik zal even voor u gaan ruiken." En weg is ze, de schuur in. Meneer Roodenburg ondertussen: "Wij zijn zelf ook student geweest, weet u. Dan word je misschien wat toleranter. Toen ik in 1927 geneeskunde ging studeren in Leiden haalden we ook dikwijls kattekwad uit. Wat wil je, als je jong bent?" Mevrouw Roodenburg komt opgelucht terug: "Nee, ik ruik niks meer. Zet maar gerust in de krant dat wij totaal geen last hebben van die jongens. Ook geen lawaai of zo. Wij slapen trouwens aan de achterkant en er zit nog een garage tussen het café en ons huis. Mijn man merkt er al helemaal niks van, want hij hoort niet meer zo goed. Vroeger, met die drugsverslaafden, was de overlast veel groter. Niet dat die lawaai maakten, maar ze trokken alle planten kapot en braakten en urineerden tegen de gevel. Dat gebeurt nu helemaal niet meer."

Dom buurvrouwje

"Nee, dat zal wel", reageert de rechterbuurvrouw, Lidwien Bovens, furieus, "dat doen ze nu bij mij op de binnenplaats. Gadverdamme, echt beesten zijn het. En dan die herrie. Altijd weer dat kabaal. Keiharde muziek, geschreeuw. Ik heb een dochtertje, die kan er vaak niet van slapen. En zelf wordt het me af en toe ook teveel. Het is soms zó erg, dat ik de volumeknop van de televisie op maximum moet zetten om nog iets te kunnen verstaan. Dan word ik gek, hè. Dan storm ik scheldend bij hun naar binnen. Maar wat wil je als vrouw alleen tussen al die jongens? Ze weten je op zódanige manier belachelijk te maken, dat je je zelf ook nog het domme buur-

wrouwje gaat voelen. Het is een en al schone schijn die ze ophouden. Ze komen goed gekleed binnen en rollen er een paar uur later 'ziech houwend wie de vèrrekes' weer uit. Toen ze hier anderhalf jaar geleden kwamen, stond er plotseling zo'n mannetje op mijn binnenplaats. Ik vroeg wat hij kwam doen. Zegt ie: 'ik kwam even kijken wie er allemaal last van ons gaat krijgen'. Zo vanzelfsprekend is het blijkbaar al."

Later sluiten? Ze schrikt: "Hullup, nog later? Er zijn toch ook mensen die vroeg op moeten?"

Na een lange zwerftocht door de binnenstad - altijd rotzooi met de burens - is Circumflex twee maanden geleden in de Herbenusstraat beland. Hier zou het wel beter gaan, dankzij strenge isolatiemaatregelen. Buurman Harry Dings: "Ja, die hoop had ik in het begin ook. Ik heb zelf aan de RL gestudeerd en had nog altijd het beeld van Circumflex als links, zachtmoedig, anti-traditioneel. Kortom, lieve getewollensokkenbreiers. Viel dat even tegen! Het *lo Vivat* wordt hier net zo hard gezongen als bij Tragos. Dat gaat dwars door mijn slaapkamermuren, ook contactgeluiden, zoals het schuiven met meubels of gebruik maken van het pissoir. Als iemand staat te pissen, is het net of hij bij mij op de vloer staat te klateren. Op een gegeven moment ga je overal geluiden horen. Dan zit je jezelf totaal op te fokken. Dan smijt ik m'n boek hardhandig tegen de muur, pak vijftienvintig piek en ga in de stad een flinke pot bier drinken. Slaap ik tenminste door de herrie heen. Nee, dit is geen leven zo. Geef mij die junks maar weer terug. Die hielden zich tenminste rustig en als er eens wat aan de hand was, dan was de politie er als de kippen bij. Nu komen ze niet meer, ze nemen je gewoon niet serieus. De politie is allang blij dat de junks weg zijn en ze zullen de studenten dan ook geen strobreed in de weg leggen. Het enige wat er op zit, is verhuizen. Ik

(Lees verder op pagina 10)

Burengerucht

(vervolg van pagina 7)

zoek me dan ook suf naar andere woonruimte, maar voor alleenstaanden is die onbetaalbaar óf gereserveerd voor studenten!"

Van afspraken die de vereniging bij haar komst heeft gemaakt, is volgens Dings niets terechtgekomen: "Er zou degelijk geïsoleerd worden. Nou, dat zijn ze aan mijn kant dan blijkbaar vergeten. Waar ik ook niet goed van word is het lulverhaaltje dat ik tijdens de introductiedagen te horen kreeg. Ik moest de Inkom zien als carnaval. Dan was toch ook de hele stad in rep en roer? Ik vind dat een belachelijke vergelijking. Carnaval is voor iedereen, de Inkom voor een beperkte groep. Maar juist die mensen die er niet aan mee mogen doen zitten wel de hele week rechtop in hun bed!"

Zijn oordeel over het eventueel verschuiven van de sluitingstijden van de studenten kroegen staat vast: "Afschuwelijk, ik moet er niet aan denken. Dan wordt het dus half vijf 's morgens voordat ik kan gaan slapen."

Mishandeling

Tijdens de Inkom gebeurde er iets waar de hele buurt nu nog over praat. Vier bewoners van een kraakpand in de Capucijnenstraat ('punkers', volgens het proces-verbaal) lopen in de nacht van 20 op 21 augustus

langs Banalitas. Vanwege het mooie weer zitten de heren buiten en wat al zo vaak gebeurde, gebeurde nu weer: pestrijtjes, opmerkingen, provocaties over en weer. Er ontstaat een vechtpartijtje, vechtpartijtje wordt gesust. De sfeer blijft broeierig, de punkertjes lopen niet door. Er ontstaat opnieuw een vechtpartij, waarop een 24-jarig Banalitaslid een barkruk pakt en deze op het hoofd van Peter van Ooijen, een van de punkers, aan stukken slaat. Ambulance erbij, Van Ooijen knock-out naar het ziekenhuis, student voor verhoor mee naar het politiebureau. Volgens politiewoordvoerder B. Peeters heeft de student inmiddels bekend en zal hij zich binnenkort voor de rechtbank moeten verantwoorden. Hem zal mishandeling, c.q. zware mishandeling ten laste worden gelegd.

Peter van Ooijen leeft gelukkig nog. Hij mist wel een tand, zal aan de botsing met de barkruk voor altijd een litteken in zijn gezicht overhouden en moet binnenkort nog eens geopereerd worden aan de zwaar gekwetste klieren aan de binnenkant van zijn lip.

Volgens de politie gaat het hier om een incident en vormen dit soort excessen nog geen indicatie voor een groeiende vijandige houding van de autochtone bevolking ten opzichte van de studenten. Een medewerker van de afdeling Bijzondere Wet-

ten: "Het is hier nog geen Caberg."

Toekomstige ministers

Funs 'de Belsj' kent de oorzaak van dit soort botsingen: "Mij maak je niks wijs. Die krakers, dat is echt addergebroed. Die zijn het zelf schuld dat ze eens flink klopp krijgen!"

Lidwien Bovens is het niet met hem eens: "Veel mensen hier in de buurt, vooral de oudere, kijken op tegen studenten. Dat zijn 'geleerden', dat worden later onze ministers. Ze willen dan ook niks verkeers zien of horen. De punkers van hiernaast, dat is pas een doorn in hun oog. Wassen zich niet, liggen de hele dag in bed, werken niet, maken er een vieze puinhoop van, leven als ratten in een halfgesloopt pand. Maar ik kan je verzekeren, van die punkers heb ik nooit last gehad. Dat zijn brave, lieve, rare jongens. Dat kun je van Banalitas niet zeggen."

Het kunstenaarssechtpaar Chrit Jamin en Trish Flannery woont precies tussen de drie sociëteiten in. Maar zij slapen aan de achterkant, dus hebben ze geen last van de herrie. "Ik denk dat dat ook je houding ten opzichte van de studenten bepaalt", zegt Chrit. "Als ik om half drie Louis uitlaat is het hier inderdaad een massale happening van joelende, zingende, uitgelaten en soms vechtende studenten. Als je je slaap-

kamer aan de straatkant hebt, of nog erger, je woont ernaast, dan kan ik me goed voorstellen dat je met weemoed terugverlangt naar de tijd dat de dealers het straatbeeld bepaalden."

Harry Dings: "De buurt is er ontegenzeggelijk op vooruit gegaan sinds de dealers zijn vertrokken, daar valt niets op af te dingen. Voor mensen met kinderen waren die drugstoestanden natuurlijk erg bedreigend. En als Circumflex dan ook nog een kindermiddag organiseert, dan heb je de buurtbewoners al snel op je hand. En dat is nou juist de pest. De mensen hebben zó hun buik vol van de toestanden van een paar jaar geleden, dat ze nu hun ogen sluiten. Om dezelfde reden sussen ook politie en gemeente de boel. Ik voel me net Don Quichotte die tegen de windmolens vecht."

Zo voelt Lidwien Bovens zich ook: "Politie bellen? Nee, dat heeft helemaal geen zin. Die komen toch niet. Niemand in de buurt durft hardop te klagen over de studenten. Het lijkt erop dat ik de enige ben die er last van heeft."

Volgende week komen de drie verenigingen en de gemeente aan het woord.

Wim Ortjens

Moszkowicz

De serie *De geleerde kamer* volg ik met een wat jaloerse belangstelling omdat ik bang ben dat iemand anders een mooiere kamer zal blijken te hebben dan ikzelf. De derde aflevering handelde over de kamer die studente Cathy Klip bewoont in een oud pand aan de Wilhelminasingel met een nogal verbijsterende historie. Tijdens de oorlogsjaren was er, zo meldt verslaggever Wim Ortjens, het plaatselijke hoofdkwartier van de Gestapo gevestigd. De bizarre ironie van het feit dat het thans eigendom is van de voormalige bewoner van een concentratiekamp Max Moszkowicz ontgaat de verslaggever blijkbaar. Het pand is nu een studentenhuus, hetgeen in Maastricht wel vaker voorkomt, en verkeert in niet al te beste staat van onderhoud, hetgeen voor studentenhuizen al evenmin ongebruikelijk is. Niettemin lijkt de verslaggever te denken dat dit laatste gegeven een speciale verklaring behoeft. Die krijgt de lezer dan ook: "Waar Moszkowicz (sic) verschijnt, verschijnt de verloederding." Waarom dat zo zou zijn en waarom ook een later in het artikel voorkomende verdachtmaking aan het adres van advocaat Moszkowicz gerechtvaardigd zou zijn, wordt niet uitgelegd. Van de lezer wordt verwacht dat hij dat zonder toelichting begrijpt. En inderdaad, ik vrees dat ik begrijp hoe dat zit. Het heeft mij enkele slapeloze uren bezorgd.

H.F.M. Crombag

Buitenlandse studenten

Graag zou ik willen reageren op het artikel van Wim Ortjens in *Observant* 6, waarin hij onder andere verslag doet van de introductieperiode voor de buitenlandse studenten in Maastricht. Deze periode is niet georganiseerd door AEGEE en ESN alleen, maar door het MSI, het Maastrichts Studentenoverleg Internationalisering. Hieraan zijn AEGEE en ESN slechts twee van de participanten.

Het MSI organiseert zo'n drie keer per jaar een dergelijke periode, die meestal twee weken beslaat. Hiervoor wordt de hulp ingeroepen van de verschillende Maastrichtse studentenverenigingen, waarbij benadrukt dient te worden dat zonder deze verenigingen de beoogde integratie niet zo snel tot stand zou komen als zij nu doet.

Wij nodigen bij deze een verslaggever uit om de volgende integratieperiode, die in januari zal plaatsvinden, helemaal mee te maken, om zo een gefundamenteerd oordeel uit te kunnen spreken. Verder hopen wij dat de Maastrichtse verenigingen dan weer van de partij zijn, want hun inbreng wordt door zowel het MSI als de buitenlandse studenten zeer gewaardeerd.

Elske van der Laan
Annelies Acda
(namens het MSI)

Marketing Associatie

In de *Observant* van vorige week werd de Maastrichtse Marketing Associatie door Eugène Baak op bijzonder laaghartige wijze afgekraakt, op basis van gegevens die middels een kort telefoongesprek verkregen zijn. Zonder ook maar enige kennis van zaken te hebben velt hij een oordeel over georganiseerde

bedrijfsbezoeken, toekomstplannen, organisatiestructuur en de doelstellingen van de MMA. Tenslotte citeert Baak nog een zogenaamde anonieme algemeen econoom (aversie tegen marketing?) uit de mensa, die dan alles zou moeten weten van de persoonlijke motivatie van de oprichters van de MMA.

De volgende beschrijving komt meer overeen met de werkelijkheid: De Maastrichtse Marketing Associatie is een nieuwe vereniging voor alle marketinggeïnteresseerden, opgericht door een vijftal bedrijfsseconomie-studenten. Het doel is o.a. een synergie-effect te creëren door op een andere manier met marketing geconfronteerd te worden; vaak is dat de praktijk. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de sectie Marketing & Marktonderzoek en EFM (waarbij de MMA ook is aangesloten). Het doel zal vooral nagestreefd worden d.m.v. bedrijfsbezoeken, workshops, cases, etc. Er zullen in ieder geval geen wekelijkse themabijeenkomsten worden gehouden, laat staan dat er een lezingencommissie wordt aangesteld; dit is de rijke fantasie van de heer Baak. Voor meer informatie kan iedereen een folder ophalen bij de sectie MMO, kamer 2091.

Gerben Mak,
PR Maastrichtse Marketing Associatie

Naschrift Eugène Baak.

Alle informatie in het artikel is afkomstig van Creon Burgmeijer, vice-voorzitter van MMA. Hij heeft mij die in een persoonlijk onderhoud van een half uur, en dus niet telefonisch, gegeven. Ik mag dus aannemen dat die informatie klopt.

Slapen in ziekenhuis

Als verpleegkundigen, studierend bij de Eerstegraads Lerarenopleiding Gezondheidszorg te Maastricht, zijn we zeer geschokt bij het lezen van uw artikel

betreffende het promotie onderzoek van mw. Cox in de *Observant* nummer 7. De generalisaties zoals; 'Er is geen verpleegkundige die op de vraag "Goede morgen, lekker geslapen" een serieus antwoord verwacht', doet zeer veel onrecht aan onze beroepsgroep!! Het hele artikel komt op ons over als: "Daar heb je weer die domme zuster die nooit nadenkt". Blijkbaar moet er altijd voor ons gedacht worden.....

Als verpleegkundigen werkzaam in het Academisch Ziekenhuis te Groningen kunnen we de in het artikel vermelde insinuaties weerleggen. Als verpleegkundige neem je a priori een antwoord van een patiënt serieus! Natuurlijk is de uitoefening van ons beroepsmatig handelen voor kwaliteitsverbetering vatbaar.

Echter, het op deze wijze negatief afschilderen van onze beroepsgroep heeft tot gevolg dat verpleegkundigen de resultaten van onderzoek van de verplegingswetenschap moeizaam toepassen in de praktijk. Hiermee streeft de verplegingswetenschap, ons inziens, hun doel voorbij.

Wij wensen alle verplegingswetenschappers een goede nachtrust toe!!!

K. Jensma
Coördinerend
Verpleegkundige Cardiologie
M. Jongejans
Coördinerend
Verpleegkundige Obstetrie.

Te koop in Eijsden uitstekend onderhouden

woonhuis

met tuin op Zuid-Westkant.

Het zeer luxe uitgevoerd pand ligt in de monumentale dorpskern. Vanuit de woonkamer en de tuin heeft men een direkt uitzicht op de Maas.

Prijs f 398.000,— k.k.
Inl. Bemiddelings- en Adviesburo Lousberg.
Tel.: 043 - 216458 of 258973

U wilt een RIJBEWIJS

7 theorielessen en computertoets, leerboek en examenaanvraag: f140,-

Praktijklessen in Volkswagen Golf
GARANTIE

Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt u optimaal voorbereid, en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen.

Indien u voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het eigenlijke examen, bieden wij u de mogelijkheid tot een gratis herexamen. Tevens Uw adres voor spoedcursus en motorrijles.

VERKEERSCHOOL 'CHRISTOFFEL'

Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

Feest geven voor niet te veel geld dat kan

amorsplein 3 maastricht
Gunstige voorwaarden
Info 212688 Pascal
Speciaal voor leuke disputen

EEN
EIGEN RISICO
DAT U ALTIJD
TERUGVERDIENT?

(...) bla bla
natuurlijk bent u nu nog gezond maar straks je weet niet wat mevrouw meneer wat commissie Zus-en-me-zo bekostooft met je eigen risico dat u altijd terugverdient niet via de belasting maar via de rechtstreekse rekeningen van onleesbaar (haha) artsenhandschrift bla bla (...)

Intelligente mensen
kiezen nog steeds liever
voor de Pro 'Polis van
Pro Civibus

pro civibus

Ziektekostenverzekering,
de hoogste graad in zekerheid
voor academici en HBO-ers

Amsterdam 020-5708208
Stadhouderskade 140
Groningen 050-184114
Spilsluizen NZ 11

THEATER IS NOG LEUKER ALS ER IETS VAN AFGAAT.

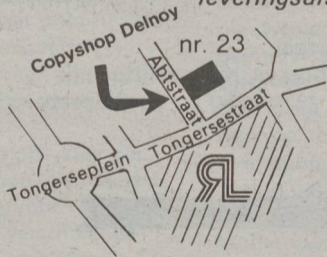
Kortingen op o.a. musea, theaters, filmhuizen, CD's, tijdschriften en reizen. Het CJP is voor f15,- verkrijgbaar bij VVV-kantoren, theaters en SNS-banken.

CJP. DE KORTINGSKAART VOOR JONGEREN.

Copyshop Delnoy

max. **8** ct. Zelf kopiëren?
Zonde van uw tijd!

Indien gewenst verzorgen wij uw kopiewerk (+ complete afwerking) zonder toeslag! Alles met kwaliteitskopie's, vakkundig verzorgd en stipte leveringsafspraken!

onder één dak:
Drukkerij
Lichtdrukkerij
Copyshop
Laserkleurkopie
enz.

Abtstraat 23 043-219455* 6211 LS Maastricht

Oké, het is waar, uiteindelijk moet je het zelf doen, maar met de vakkennis en de sfeer van

AUTORIJSCHOOL R. ten BRINK

Op weg naar je Rijbewijs

- * -Lessen in VW Golf
- * -Volgens nieuwe rijprocedure
- * -Verantwoord en doordacht fasenplan
- * -Examengarantie
- * -f 37,50 voor 60 minuten

Telefoon 043-613426

Ook voor theorie en spoedcursussen

Te koop in Maastricht (Wyck vlakbij Servaasbrug en op 3 loopmin. van NS)

luxe appartement

gelegen op de 3e verd., te bereiken d.m.v. lift of trap.
Ind.: hal, woonkamer (+ 50 m2), keuken met alle app., travertinvloer in hal en keuken, betegeld balkon (zonzijde) met zonwering, toilet, badk. met ligbad, douche, vaste wastafel, 2 slaapkamers, CV-ruimte/berging, extra berging op beg. gr. Vraagprijs f 348.000,— k.k..

Inl.: Bemiddelings- en Adviesburo Lousberg
St Jacobstraat 19 - 6211 LA MAASTRICHT

Tel.: 043-216458 - 258973.

Stationsstraat 5 - Maastricht - Tel.: 043 214550

Heerlijke verse vlaaien en heel veel soorten gebak

Open iedere dag van 8-6
zondag van 9.30-2
Dinsdag gesloten.

10% korting tegen inlevering van deze advertentie.

GEVEN WE DE AARDE
OP OF GEVEN WE
DE AARDE DOOR?

WE HEBBEN DE AARDE IN BRUIKLEEN VAN ONZE KINDEREN

We willen onze kinderen de schoonheid van de natuur meegeven. Maar elke seconde verdwijnt er ergens op aarde natuur. En dat kunnen we niet meer terugdraaien. Als we onze kinderen nog iets van de natuur willen laten zien, dan moeten we nu iets doen. U helpt door donateur te worden. Maak f 30,- over op giro 30 van het WNF in Zeist.

Ja, ik word donateur voor f 30,- per jaar en ontvang 11x per jaar het blad Panda.
Ik betaal na ontvangst van uw acceptgirokaart.

Dhr./Mevr. _____

Adres _____

Postcode _____

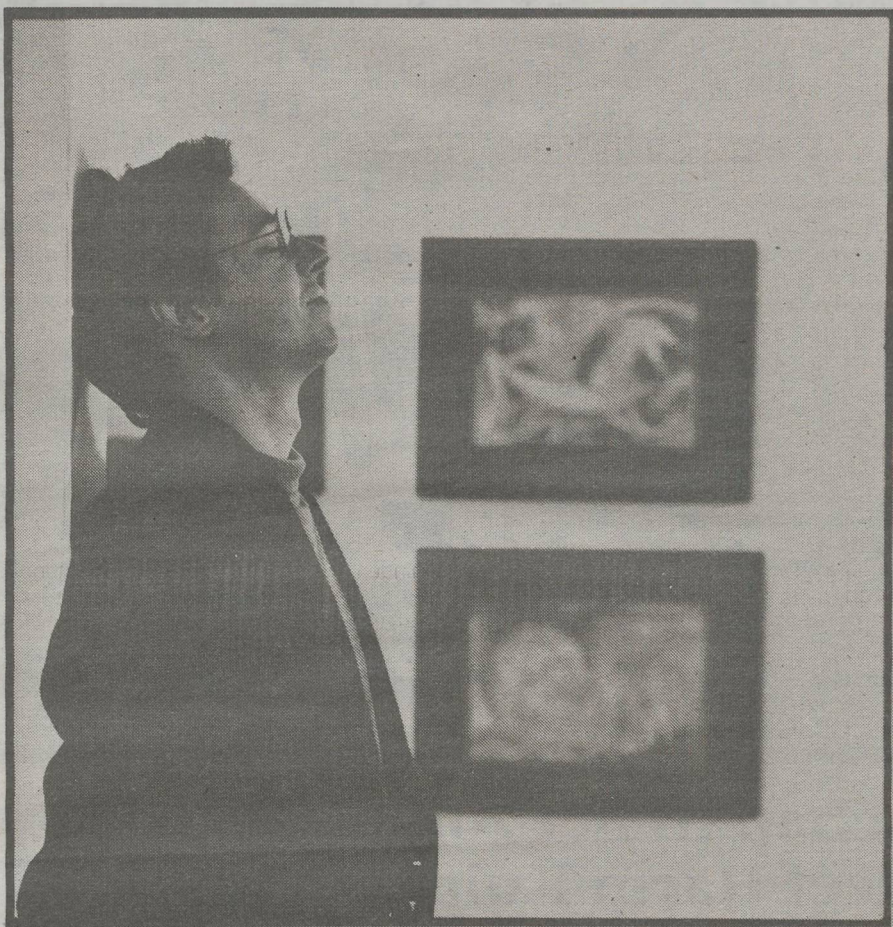
Plaats _____

Giro-/Bankrekeningnummer _____

WERELD NATUUR FONDS GIRO 30, ZEIST

Antwoordnummer 74, 3700 VB Zeist. Postzegel mag, hoeft niet.

Joie de vivre in kleur

Toussaint Essers (foto Nelis Tutkey)

Soms, heel soms gebeurt het nog. Je oopt een galerie of museum binnen en ineens zie je iets. Als je al veel gezien hebt, wordt écht zien heel moeilijk. Maar het wonder kan gebeuren dat je oog ineens aangetrokken, gestreeld, geplaagd of bedrogen wordt. Wie dat zijn oog wil laten overkomen zou dezer dagen eens bij galerie Wolfs binnen moeten lopen. Daar heeft een wervelwind huisgehouden die het voor elkaar gekregen heeft dat de hele galerie zindert van leven.

Toussaint Essers toont schilderijen op papier en doek en monotypes vol kleur, dynamiek en verhalen. Er zijn nogal wat invloeden aan te wijzen in zijn werk. Steeds weer duiken namen op als Picasso, Ensor, Permeke, Alechinsky. Essers is ooit begonnen met het tekenen van strips in een soort 'Maarten-Toonderstijl' en die invloed van strips is eigenlijk altijd gebleven, niet alleen in de stijl maar ook in de opbouw van het vlak. Een groot deel van zijn werk bestaat uit een vlak dat samengesteld is uit kleine vlakjes die een ontwikkeling van het beeld of het verhaal laten zien. Zoals in 'Jeux des jambes'. Bovenaan in beeld staat een katachtig wezen en op de voorgrond verschijnt een vrouwenhoofd. Het volgende vlak toont de vrouwenkop helemaal en van de kat is nu alleen de kop en de nadrukkelijk aanwezige staart te zien. Onderaan op het schilderij heeft een merkwaardige copulatie plaatsgevonden tussen de katachtige en de vrouw. Beiden lijken er niet echt gelukkig mee.

Essers heeft ook veel grafiek gemaakt. Ook daarvan is de invloed merkbaar in zijn schilderijen. Hij werkt veel met lijnen en zwart op kleur. Sommige werken doen denken aan houtsnedes. De monotypes liggen duidelijk in het verlengde van zijn grafisch werk. Bij Wolfs hangt een mooie serie die hij gemaakt heeft naar aanleiding van het verhaal van Gabriel Garcia Márquez over de hardvochtige grootmoeder die haar kleindochter Erendira voor hoer laat spelen. Prachtige kleuren, poëtische lijnen, fantasievolle beelden en veel melancholie.

Inspiratie komt uit literatuur, uit poëzie

(Rimbaud, Verlaine, Mallarmé, Nescio), maar ook uit de werkelijkheid en het eigen leven. Meestal zijn de thema's in versluisde symboliek weergegeven, soms ook heel direct. Het in negen versies optredende *Couple d'amour* versluiert niets. Maar het meeste werk is een spel van beelden en symbolen die telkens weer opduiken. Natuurlijk is daar de vrouw. De vrouw als wolk, als symbool van vluchtigheid en onbewustzijn. Wolken worden vrouwen en vrouwen veranderen weer in wolken of in bootvrouwen, die steeds reizen en onderweg zijn. Het mannelijk element wordt vaak weergegeven door statisch, liggende hoofden in een golvend landschap. Ze kijken en observeren het schouwspel van de beweeglijke wolken. Soms strekt een hand zich uit op zoek naar tederheid of contact, maar de meeste handen blijven leeg en zoekend. In frivoler

werk worden de handjes ondeugend. Gestrekte wijsvingers en steeds langer groeiende neuzen proberen wolken aan te raken die dan plotseling in vrouwen veranderen. Als je van wolken, wind, neuzen, paraplu's, erotiek, poëzie en kleur houdt, is deze expositie een must. Er is zoveel te zien en te ontdekken dat je ogen te kort komt. De dynamiek en de levenslust spetteren van de wanden.

Het werk van Toussaint Essers is nog te zien tot en met 15 november in Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69. De openingstijden zijn als volgt: woensdag en vrijdag van 14 tot 18 uur, donderdag van 18 tot 20 uur, zaterdag van 10 tot 17 uur en zondag van 13 tot 17 uur.

Marianne van der Bolt

Ve Solis met een vleugje melodie

Inleiding tot de teringherrie

Mijn bandleden en ik dachten op zekere avond het woord van Satan te horen. Het kwam uit ons oefenlokaal en was afkomstig van de band die vóór ons repeteert. 'Mwoáááh,' spuugde een zware stem, begeleid door gierende gitaren en een dubbele bass-drum. We besloten voor de deur te wachten. 'Bwáááágh háháá úúúh!' Dat ging maar door. Of je je hoofd ook driehonderdzig graden kunt laten draaien, wilden we de zanger vragen. Maar toen de deur werd geopend bleek Satan een aardig meisje van zestien. Ze zei: 'Nou ben ik een beetje schor.' Wat we hadden gehoord was *death metal*, een van de vele substromingen van de hardrock. De landkaart van dat genre is er sinds eind jaren tachtig niet overzichtelijker op geworden. Twintig jaar geleden was het nog eenvoudig: bands als Cream en The Jimi Hendrix Experience overstuurden de gitaar en speelden een krachtige mengeling van blues en rock 'n roll. Klaar. Dat werd hardrock genoemd. Niet lang daarna ontstond de behoefte aan een rakkere typering. Nieuwe bands gingen immers nog harder spelen en in de teksten kwam het accent vaker te liggen op dood en verderf. Macho-gedrag en lang haar hoorden daar onverbreekelijk bij, want een mannenwereld was het dus wel. De verza-

melnaam werd *heavy metal*, een begrip dat voor het eerst werd gebruikt in 'Born to be wild', de klassieker van Steppenwolf. Vanaf 1980 kent de heavy metal een explosieve groei, met name in Engeland en Amerika schieten de nieuwe hardrockers als kool uit de grond. En de muziek wordt vaak nóg harder en nóg aggressiever over het voetlicht gebracht. Geïnspireerd door onder andere de rapwereld vindt er steeds méér kruisbestuiving plaats, met de funk en de punk bijvoorbeeld. (Dat heet dan weer respectievelijk *funk metal* en *grind-core*) Ook in de teksten wordt niet meer louter gefliert met graftomben en dergelijke. Maar het beste bewijs voor de snelle liberalisering van de heavy metal is de samenstelling van veel nieuwe groepen. Niet langer staan er drie gitaarspelende stieren en een hengst van een drummer op het podium, ook dames mogen een partijtje meebeuken. Anno nu lijkt de death metal-variant het meest populair. In dit genre worden de nummers op zeer hoog tempo gespeeld, met de nodige ritmewisselingen, ongepolijst en al dan niet bedoeld rommelig. Dat laatste is voor veel beginnende bands aantrekkelijk: na één repetitie zijn ze klaar voor het podium. Kenmerkend is verder de gorillazang, die in de muziekbladen wordt

aangeduid met een 'grunt' of 'growl'. Die man heeft een gave grunt, heet het dan. Bedoeld wordt: hij weet tien ochtendochels achter elkaar te plaatsen die ook nog ergens over schijnen te gaan. Bij voorkeur over Satan en de dood. Wat dat betreft plaatsen death metal-bands zichzelf dus weer in een jarenlange traditie. Het Engelse trio *Scorn* - wat zoveel betekent als (onderwerp van) verachting - heeft een eigen variant aan de heavy metal-lappendeken toegevoegd: *industrial metal*. Hier wordt de metal gekoppeld aan snelle dansritmes en machinegeluiden uit een computer. Onlangs debuteerde de band op het Earache-label met de CD 'Ve Solis', en dat staat weer voor het trompetgeschal dat de mens zou horen bij zijn overgang naar gene zijde. Inderdaad, tekstueel is er niets nieuws onder de zon. Muzikaal evenwel biedt *Scorn* een interessante mix tussen death metal-gitaarterreure en de hartslagontregelende ritmes die we al waren gewend van het uitgaanscircuit.

Eugène Baak

Scorn speelt op 1 november in zaal Bergmans. Kaartje 10,- (voorverkoop) en 12,50 (dagkassa). Aanvang half negen.

Agenda

donderdag 15 oktober
Recht op z'n kop gezet, lezing, Nieuwenhofzaal, 20.00
Het is even wennen, cabaret, Lukas, d'n Avanceur, 20.30

vrijdag 16 oktober
Feestlift, show Tineke Schouten, Vrijthoftheater, 20.15
Wilde liefde, toneel Memory Lane, Löss Theater, 20.30

zaterdag 17 oktober
Russische componisten, LSO-concert, Vrijthoftheater, 20.15
Caraïbische avond, Pro Motion, Bergmans, 21.30

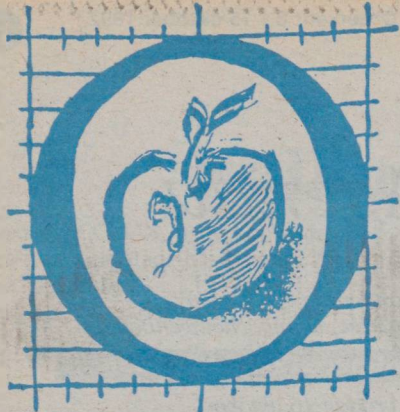
zondag 18 oktober
Poëziewandeling, Kerkhof Tongerseweg, 14.00
Amant Silentium Musae, muziekdrama, Intropodium, 15.30
Bachcantate, Camera Musica Mosana, St. Matthiaskerk, 16.00

dinsdag 20 oktober
Literaire wandeling vanaf VVV, 11.00
Kind in het geding, debat over de bewijsvoering in incestzaken, De Andere Wereld, 20.00
Ned. Danstheater/Mini&Maxi, Vrijthoftheater, 20.15
Uitlegavond Don Carlos, Len van Schaik, Redoute, 19.30
Spooksonate, toneel Het Vervolg, Het Vervolg, 20.30

woensdag 21 oktober
Corelli/Bach/Händel, Amati kamermuziekens., Vrijthoftheater, 20.15
Spooksonate, toneel Het Vervolg, Het Vervolg, 20.30

- Exposities
- Nicolaas Wijnberg**, pastels, Galerie FAH, Brusselsestraat 80, Maastricht, 13 sept. tot 19 okt. Do 16-20, vr t/m zo 13-17
 - Johan Broekema**, reductie glazuren, **Joop Cromvoets**, houtgestookt steengoed, **Natascha Rieter**, vogels, **Siegfried Tot op het bot**, expositie over het werk van de preparateur, Natuurhistorisch museum Maastricht, De Bosquetplein 6-7. Ma t/m vr 10-12.30, 13.30-17, za en zo 14-17
 - Toussaint Essers**, schilderijen op papier en doek, Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69. Maastricht, 11 okt. t/m 15 nov. Wo 14-18, do 18-20, vr 14-18, za 10-17 en zo 13-17.
 - Het spoor leidt naar Amarna**, eigenzinnige mode II, Galerie Amarna, Rechtstraat 84, Maastricht, 10 okt. t/m 14 nov. Di t/m vr 11-18. Za 11-17
 - Maastrichts aardewerk 1850-1900**, drukdecors, Bonnefantenmuseum, t/m 25 okt. Di t/m vr 10-17. Za, zo en feestdagen 11-17
 - Muntomloop in Limburg**, Bonnefantenmuseum, 7 okt. t/m 10 jan. Di t/m vr 10-17. Za, zo en feestdagen 11-17
 - Eigendom Himmelreich**, Imi Knoebel, Bonnefantenmuseum, 7 okt. t/m 10 jan. Di t/m vr 10-17. Za, zo en feestdagen 11-17
 - Thomas Junghans**, beelden & etsen-monotypes, **Caius Spronken**, beelden, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, Maastricht, t/m 22 nov. Do t/m zo 13.00-17.30
 - 'Five fingers for the Dike'**, **Richard Brewer**, **Ronald Dahl**, **Philip Docken**, **Ramon Muxter**, **Jeff Petrich**, schilderijen, collage's, beelden, foto's, installaties, **Sigera Sigma galleries**, Bogaardenstraat 40b, Maastricht, 17-10 t/m 21-11, wo t/m za 13.30-17.30
 - John Karel**, aquarellen, **Hetty Kluijtmans**, olieverfschilderijen, Galeri Artisant, Grote Gracht 43, Maastricht, 17-10 t/m 21-11, di t/m za 13.30-17.30

- Film
- Speelweek 15 t/m 21 oktober
- Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b
Mississippi Masala, 20.00
Oblako Raj, 20.30
Raise the red lantern, 22.00
Betty Blue, vr en za 23.00
 - Cinema Palace, Wyckerbrugstr.
Basic instinct, dag. 21.00
Lethal Weapon III, dag. 18.00
Universal soldier, dag 14.30 en 18.30
1942, dag. 20.30. Do, vr, ma en di ook 14.00
Boomerang, dag. 14.30, 19.00 en 21.30
 - Mabi, Kleine Gracht 24A
Strictly ballroom, dag. 18.45 en 21.15. Za, zo en wo ook 14.30
California Man, dag. 18.45 behalve za. Dag. 21.15 behalve di. Za, zo en wo ook 14.30
Grand Canyon, za 18.30. Di 21.15
Flodder in Amerika, dag. 18.30
Far and away, dag. 21.00
Patriot Games, dag. 18.30 en 21.15
 - Cine "K", St. Bernardusstraat 13
The Player, dag. 21.00

Honderzoek

Vanmorgen vond ik, weggestopt onder het dekentje in de bondemand, het volgende onderzoeksverslag:

"Honderzoek

Voorwoord: dit verslag is geproduceerd in het kader van de propaedeuse Gehondheidswetenschappen. Probleemstelling: wat drijft het vrouwtje?

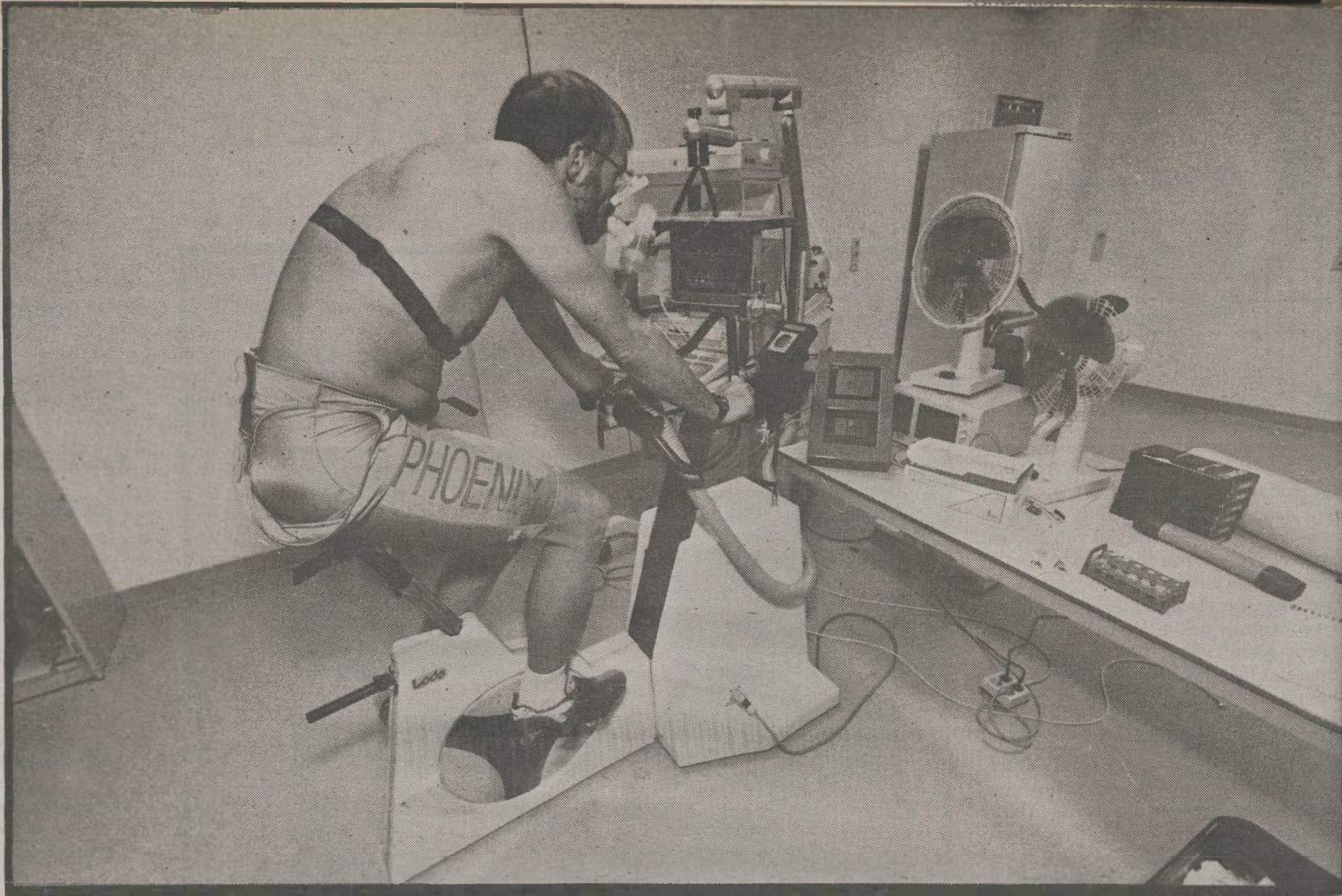
Concrete vraagstellingen: a. waarom eet zij altijd lekkerder dingen dan ik? b. waarom moet zij driemaal daags wandelen en waarom moet ik, ijs en weder ten spijt, altijd mee? c. waarom mag ik nooit eens aangenaam een goed boek gebruiken terwijl zij de godganselijke dag wél in de papieren mag? d. waarom likt en snuffelt zij niet eens lekker tussen mijn benen? e. waarom mag zij wel onder dat genoeglijke donzen dekbed en ik niet? Hypothese: het vrouwtje is een hond, maar een ander ras (?)

Methoden: gekozen is voor de participerende observatie. Dat betekent dat ik de hele dag lekker dicht bij het onderwerp van honderzoek in de buurt moet blijven en goed uit mijn ogen kijken. Voor vraagstelling a. betekent dit in concreto dat ik bij voortdurende moet trachten uit haar trog mee te eten. De grote honderzoeker Lassie (1942) heeft hiervoor de methode 'bedelen' geïntroduceerd. Na een zorgvuldige training in het skillslab wordt deze techniek tot in de puntjes beheerst. Ten aanzien van vraagstelling b. geldt dat ik de gehele gang van zaken tracht te obstrueren. Rakker (1956) ontwikkelde hiervoor het inmiddels befaamde programma 'In gras rollen, aan riem trekken & grommen'. Om de reden van haar eenzijdige papierconsumptie te achterhalen is het zaak om bijvoorbeeld de ochtendkrant rapido weg te werken volgens de 'versnipper'-methode (Pluto, 1934). Ten aanzien van de vierde vraagstelling heb ik niets anders kunnen bedenken dan zelf bij wijze al een wilde ófvel tussen 's anderhonds ófvel vrouwtjes poten de handeling in kwestie uit te voeren. Wellicht, was de gedachte, wordt dit gedrag dan uiteindelijk wederkerig. Wat betreft de laatste vraag, tenslotte, is sporadisch gebruik gemaakt van de 'piepen & janken'-methode (Idéfix, 1972) om de specifieke toestand onder dat dekbed nader uit te lokken.

Tijdspad: dit honderzoek is uitgevoerd in het kader van een keuzeblok van zes weken.

Bevindingen: a. Ze eet inderdaad altijd lekkerder dan ik. Lasagne, gebakballen, broccoli, quiche lorraine, kaasfondu, ze móet weten dat ik er verzet op ben, maar niks hoor: geen sjoege. Ik houd mij noodgedwongen bij saai bruine brokken. b. Dag in dag uit wandelen. Het vermoeden bestaat thans dat het dwangmatig is. Ze is er niet van af te brengen. c. Geen nieuws. Hier moet vooral nader honderzoek gedaan worden. Mijn voorstel daarvoor is een nauw-sessie aan Dikke Van Dale of Times Atlas. d. Gedurende het honderzoek meende ik vlagen van een intentie om tussen benen te likken te kunnen waarnemen, zij het niet bij mij. Deze kwestie lijkt iets te maken hebben met het donzen-dekbed-vraagstuk. Wat dat laatste betreft lijkt de gekozen methode niet effectief, zoals ook reeds door Rataplan (1965) gesuggereerd. De conclusie moet luiden dat het onderwerp van dit honderzoek een pathologisch geval is; waarschijnlijk ongeneeslijk."

Eva

Wetenschap in het zondagse pak: waar bleef Harm Kuipers?

De fietsergonometer die als lokkertje moest dienen, bleef zondag op stal (foto Nelis Tutkey)

Het is zondagmiddag één uur. Het is Nationale Wetenschapsdag. Het programma waarmee de Rijksuniversiteit Limburg de burger wil laten meegenieten van de wetenschap, opent met een economisch simulatiespel, aangekondigd in gebouw 'Faculteiten I' aan het Debyeplein. Maar het gebouw ziet er verlaten uit. De parkeerplaats is leeg. Zou ik het wel goed gelezen hebben? Ik pak het persbericht er nog eens bij. Ja, ik zit toch goed. Ik fiets nog een keer om het gebouw, totdat een snelle Golf van de bewakingsdienst om de hoek komt scheuren. De chauffeur draait zijn raampje open en vraagt wat ik hier te zoeken heb. "Wetenschapsdag? Maar meneer, het is zondag!" Ik verstop me achter een struik en wacht tot hij weg is. Vervolgens kijk ik of niemand me ziet en glip naar binnen.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Met mij zijn nog vijf andere bezoekers aan de bewaking ontsnapt. Eenmaal binnen kan ik vaststellen dat de wetenschap ook in het weekend niet aan de vooruitgang ontkomt. In de centrale ruimte staat de spelcomputer klaar. Aan de opstelling te zien verwachten de organisatoren ongeveer vijftig belangstellenden. De uitleg is ongelooflijk ingewikkeld, maar de bedoeling is duidelijk. Elke computer stelt een bedrijf voor en de speler mag zelf beslissingen nemen. De computers staan in een netwerk geschakeld, dus elke handeling heeft niet alleen gevolgen voor je eigen bedrijf (als je de prijs te hoog stelt, lopen de klanten weg naar een ander), maar ook voor de macro-economie. Na een half uur spelen is de inflatie al opgelopen tot 32,4 procent en de rente bedraagt 36 procent. Ik besluit dan ook om maar niet meer te investeren in nieuwe machines. Ik zie meteen mijn eigen vermogen stijgen. Maar een paar maanden (in het spel een paar minuten) later constateer ik tot mijn grote schrik dat mijn productie dusdanig gedaald is, dat mijn hele marktaandeel eraan dreigt te gaan. In paniek gooi ik de prijs omlaag. Vergeet dat ik niet méér kan produceren dan ik nu al doe. Marktaandeel blijft zakken. Snel machines kopen heeft geen zin, want de levertijd bedraagt zeven maanden. Nu begint ook nog mijn eigen vermogen te dalen. Er is geen houden meer aan. Ik ga failliet. De econoom die ons begeleidt, moedigt me aan verder te spelen, maar ik moet weg. Ik moet naar Harm Kuipers.

Harm Kuipers zal ook een kunstje doen. In Faculteiten II. Volgens een advertentie in de Volkskrant van zaterdag zal hij 'laten zien wat er gebeurt als je flink doortrapt op een fietsergonometer en hoe je ziet dat je te ver gaat.' Het belooft het hoogtepunt van de Wetenschapsdag te worden. De parkeerplaats van Faculteiten II ligt er al even verlaten en winderig bij als die van I. Binnen biedt het Trefcentrum een trieste aanblik: v bijna leeg. Ergens in een hoek staat een microscoop-opstelling waar je kunt zien hoe de bloedlichaampjes door je eigen vingers stromen. Ik haast me, want ik wil de uitleg niet missen. Half drie, vermeldt het programma. Gefopt! Ze zijn al een half uur bezig.

Af en toe komt er nog een verdwaalde reiziger binnenwaaien: "Is dit de universiteit? Ben ik hier goed voor de wetenschapsdag? God zij dank, we hebben het gevonden." Het echtpaar uit Banholt zijgt zuchtend neer op de houten bankjes en warmt zich aan de gratis koffie. In totaal wordt de universiteit die dag nog geen honderd kopjes armer, weet het leger koffiemeisjes (twee) te vertellen.

Wat ging er mis tussen Maastricht en Banholt? "Wat er mis ging? Alles!" roept het echtpaar. "We hebben ons rot gezocht."

Eerst naar dat economisch spel. In de advertentie stond dat dat op Universiteitsingel 50 zou plaatsvinden. Dat konden we eerst niet vinden. Er stond ook helemaal niets aangegeven, met borden of zo. Gelukkig wist de portier van het AZM raad. Toen we eindelijk de ingang te pakken hadden bleek de deur nog op slot. We zaten bijna weer in onze auto, toen er een aardige mevrouw langs kwam rijden. Zij had blijkbaar uit andere bronnen vernomen dat we elders op Randwyck moesten zijn. Waar precies wist ze ook niet. We hebben het aan iedereen gevraagd, de parkeerwachter, weer aan de portier van het AZM, voorbijgangers. Nóóit gehoord van de wetenschapsdag. We hebben dat gebouw dan ook niet gevonden. Uiteindelijk zijn we maar weer naar hier teruggekeerd, om in ieder geval de rest van het programma niet te missen. Wat zegt u? Zijn ze al begonnen? Nou ja, dat kan er ook nog wel bij. We zijn in ieder geval op tijd voor Harm Kuipers."

Van het handjevol leergierigen dat zich rond de bloedlichaampjes-microscoop heeft opgesteld is de helft jonger dan vijftien jaar. Zwaar teleurgesteld in wat de RL hun voorschotel: "Bij de computers mochten we niet meedoen, want daar zouden we toch niks van snappen, zei een juffrouw. En in de zaal hieronder wordt alleen maar gepraat. Heel saai allemaal", pruilt een tienjarig jongetje. Wat had je dan verwacht? "Allemaal apparaten en zo, waar je op mag."

Wacht maar jongetje, straks komt Harm Kuipers. Ondertussen moeten we het doen met een rondleiding door de bibliotheek of door je eigen bloedvaten. Je mag je vinger onder een microscoop leggen en dan zie je het Neêrlands bloed door d'aderen stromen. De uitleg: "Erg interessant is ook om te zien hoe de bloedcirculatie reageert op plotselinge koude. Bijvoorbeeld door je vinger even in een bakje met koud water te houden." Laat zien dat bakje met water! Bakje met water is er niet.

Waar blijft toch Harm Kuipers? Het is al half vier en hij is er nog niet. Hij zal toch wel iets moeten opbouwen? Het is toch niet zomaar een fietsje wat hij meebrengt? Een kwartier voor zijn optreden wordt het warempel wat drukker. Zelfs een meneer in een trainingspak: "Je zult wel flink tekeer moeten gaan op zo'n apparaat. Dat doe je natuurlijk niet in je zondagse pak!" Iedereen wacht op Harm Kuipers. Het bloedlichaampjes-apparaat wordt al langzaam ingepakt, zodat er even een gat valt in het programma. Maakt niks uit, dadelijk komt Harm Kuipers. Maar dan moet-ie wel snel zijn, wil zijn show nog op tijd beginnen. Mensen wachten gelaten. Er gebeurt niets. Het is vier uur als plotseling een meneer met een computer onder zijn arm de trappen van het trefcentrum betreedt. Is het Harm Kuipers? Maar waar is dan de fiets? Het blijkt Jos Adam, naaste medewerker van Kuipers: "Harm vroeg me twee weken geleden of ik het van hem wilde overnemen. Hij dacht dat de bezoekers van de wetenschapsdag toch geen zin zouden hebben om met hun zondagse kleren op de fietsergonometer te stappen. Hij zei tegen mij: ga jij nou maar met je reactiesnelheidsmeter. Dat doet het altijd goed"

Twee weken geleden? En die advertentie dan in de Volkskrant van gisteren, de artikeltjes in de Maaspost en de Trompetter? De bittere waarheid is nog niet helemaal tot de bezoekers doorgedrongen. Vertwijfeld klampen ze elkaar aan: "Waar blijft Harm Kuipers?" Langzaam komt de geruchtenstroom op gang: "HET GAAT NIET DOOR!" Het echtpaar uit Banholt kan het nauwelijks geloven: "Hebben we hier de hele zondag voor opgeofferd? Het lijkt wel de Nederlandse Spoorwegen."

Wim Ortjens